

UCHWAŁA NR 452/XLIX/23
RADY GMINY STARA BIAŁA

z dnia 28 grudnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Stara Biała na lata 2024 - 2027"**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Gminy Stara Biała na lata 2024 – 2027”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Przewodnicząca Rady

Małgorzata Edyta Lewandowska

Załącznik do uchwały Nr 452/XLIX/23
Rady Gminy Stara Biała
z dnia 28 grudnia 2023 r.

**Gminny Program
Przeciwdziałania Przemocy
Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
dla Gminy Stara Biała
na lata 2024 – 2027**

Spis treści

WSTĘP	3
PODSTAWA PRAWNA	4
ZMIANY PRAWNE W SYSTEMIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY - 2023	6
OCENA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY STARA BIAŁA NA LATA 2019–2023	11
ROZDZIAŁ I CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY	14
1.1. Rodzaje przemocy	14
1.2. Cykle przemocy.....	16
1.3. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy	17
1.4. Konsekwencje dla sprawców przemocy domowej.....	17
ROZDZIAŁ II DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE STARA BIAŁA	19
2.1. Przemoc domowa w Gminie Stara Biała w opinii społeczności lokalnej	19
2.2. Przemoc na terenie Gminy Stara Biała w opinii dzieci i młodzieży	20
2.3. Analiza SWOT	23
2.4. Realizatorzy Programu	25
2.4.1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego	26
2.4.2. Działalność grup diagnostyczno-pomocowych.....	27
ROZDZIAŁ III PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ DLA GMINY STARA BIAŁA NA LATA 2024-2027	29
3.1. Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	29
3.2. Adresaci Programu	36
3.3. Finansowanie Programu.....	36
3.4. Monitoring i ewaluacja Programu	36
ZAŁĄCZNIK NR 1: DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY	40

Wstęp

Przemoc jest jedną z form dysfunkcji występujących w wielu współczesnych rodzinach. Przyjmując definicję Rady Europy, przemoc domową określa się jako „wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami, lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy nie”¹.

Z uwagi na swoją złożoność, zjawisko przemocy domowej wymaga podejścia interdyscyplinarnego oraz stałej i systematycznej współpracy instytucji oraz organizacji rządowych, samorządowych i pozarządowych zmierzającej do zmniejszenia skali jego występowania. Równie ważna jest ochrona i pomoc ofiarom przemocy domowej. Doświadczanie przemocy domowej w środowisku, które powinno kojarzyć się z bezpieczeństwem oraz godnymi warunkami bytowymi, niesie za sobą szczególnie dolegliwe konsekwencje.

Jednym z działań podejmowanych w celu przeciwdziałania przemocy domowej oraz pomocy ofiarom przemocy jest opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony ofiar przemocy domowej.

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Stara Biała został opracowany na lata 2024-2027. W miarę potrzeb, sytuacji społecznej i możliwościom finansowym zadania oraz cele Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

¹ *Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej*, Istanbul 2011.

Podstawa prawna

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Stara Biała na lata 2024 – 2027 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 przywołanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego
- Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego

Rozporządzenia wykonawcze:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie zespołu monitorującego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego

miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Stara Biała na lata 2024-2027 jest spójny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, będącym kontynuacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz programami o charakterze strategicznym, funkcjonującymi w gminie;

- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stara Biała
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Stara Biała.

Zmiany prawne w systemie przeciwdziałania przemocy - 2023

Rok 2023 to rok, w którym zaczęło obowiązywać wiele zmian istotnych czy wręcz podstawowych dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. W tym kontekście na uwagę zasługują w szczególności:

- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535),
- Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 289).

Od dnia 22 czerwca 2023 r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa i rozbudowana w stosunku do poprzedniej definicja legalna przemocy domowej, przez którą rozumie się: **„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:**

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej” (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Natomiast, w myśl nowej definicji, osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni
– wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Świadek przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Osoba stosująca przemoc domową to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Zmiany dotyczą m.in. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pracowników socjalnych, asystentów rodziny, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych i kuratorów sądowych.

Ponadto nowelizacja wprowadziła zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powołuje się grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę realizacji procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem GDP (grupy diagnostyczno-pomocowej) będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury NK napotyka trudności, każdemu członkowi grupy diagnostyczno-pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy lub braku zasadności podejmowania działań.

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze NK przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerza od połowy sierpnia 2023 r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który odtąd będzie obejmował również:

- **zakaz zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą;
- **zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą** – gdy osoba stosująca przemoc swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej tą przemocą, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość,

wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;

- **zakaz wstępu na teren** szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą domową, i przebywania na tym terenie – jeżeli osoba dotknięta przemocą domową uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Nowelizacja stanowi zatem uzupełnienie rozwiązań z 2020 r. pod postacią tzw. „Ustawy Antyprzemocowej”, która wprowadziła do porządku prawnego uprawnienie do wydawania wobec osoby stosującej przemoc domową nakazu opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do tego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Wszystkie powyższe zakazy wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie będą mogły być wydane przez:

- Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- sąd – postanowieniem o udzielenie zabezpieczenia,
- sąd – postanowieniem o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane.

Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub

- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - ✓ osobę dotkniętą przemocą domową lub
 - ✓ kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba dotknięta przemocą w rodzinie może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- zobowiązanie osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub
- wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub
- zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, lub
- zakazu kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, lub
- zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą w rodzinie, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą w rodzinie, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Postanowienia sądu uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba dotknięta przemocą w rodzinie, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Ocena Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Stara Biała na lata 2019–2023

Obecnie najbardziej skutecznymi formami wsparcia dla osób z terenu gminy dotkniętych przemocą domową oprócz realizacji procedury „Niebieskie Karty” jest oferowana przez pracowników socjalnych pomoc w ramach pracy socjalnej, poradnictwo w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz Gabinet Psychologiczny w Białej.

Z rocznych sprawozdań z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Stara Biała na lata 2019 – 2023 wynika, że na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba sporządzonych formularzy „Niebieskiej Karty – A” nieznacznie ale sukcesywnie spada (w 2020 r. – 22 NK; w 2021 r. – 17 NK; w 2022 r. – 16 NK). Tym samym zmniejszyła się liczba interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie np. w roku 2020 przeprowadzono 32 takie interwencje, natomiast w roku 2022 – 20. Takie dane mogą wskazywać na skuteczność dotychczas podejmowanych działań realizowanych w ramach Programu na rzecz przeciwdziałania przemocy. Należy mieć jednak na uwadze, że znaczna, choć trudna do określenia, liczba przypadków przemocy nie jest w ogóle nigdzie zgłaszana. Za ten stan rzeczy odpowiada m.in. niewystarczająca społeczna świadomość powagi problemu przemocy domowej.

Instytucją, która najczęściej uruchamiała procedurę „Niebieskiej Karty” była Policja (w 2020 r. – 72,72%; w 2021 r. – 82,35%; w 2022 r. – 75%). Na drugim miejscu pod względem liczby uruchomionych procedur był Ośrodek pomocy społecznej (w 2020 r. – 13,63%; w 2021 r. – 11,76%; w 2022 r. – 25%). Do sporadycznych przypadków należało uruchomienie procedury przez placówki oświatowe. Natomiast nie zdarzyło się aby „Niebieska Karta – A” była sporządzona przez pracownika ochrony zdrowia.

Ideą systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest kompleksowa działalność ukierunkowana na zdiagnozowanie przyczyn i zniwelowanie skutków występowania przemocy. Stąd tak ważne jest podejmowanie działań zarówno na rzecz osób doznających przemocy, jak i osób, które ją stosują. Mimo, że w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie na lata 2014–2020 oraz na kolejne perspektywy czasowe do roku 2023 położono duży nacisk na rozwój oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, w szczególności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-

terapeutycznych, które mają doprowadzić do zaprzestania stosowania przemocy domowej, w rzeczywistości nie były one realizowane w odniesieniu do obserwowanych potrzeb.

Kolejnym ważnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej jest podnoszenie kompetencji i kwalifikacji przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej - szczególnie pracowników „pierwszego kontaktu”. W tym celu w ramach Programu prowadzone były co roku szkolenia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej: pracowników socjalnych, funkcjonariuszy Policji, kuratorów, przedstawicieli prokuratury, oświaty i służby zdrowia. Szkolenia dotyczyły prawnych aspektów przeciwdziałania przemocy, diagnozowania przemocy domowej, praktycznych aspektów prowadzenia interwencji i motywowania – w ramach realizowanej procedury „Niebieskiej Karty”, pracy z dzieckiem – jako ofiarą i świadkiem przemocy w rodzinie, procedury odebrania dziecka z rodziny w związku z przemocą na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Aby gminny system przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy działał sprawnie i profesjonalnie powinny w kolejnych latach wzrosnąć nakłady na dofinansowanie funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Dane z badań oraz dotychczasowych sprawozdań wskazują, że nadal istnieje potrzeba podejmowania działań zmierzających do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej, w szczególności przez rozwój różnych form pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej wpływa nie tylko na zwiększenie możliwości skorzystania przez osoby doznające przemocy domowej z fachowej pomocy, ale również na uwrażliwienie świadków przemocy na konieczność reagowania na akty przemocy. Przemoc domowa nie jest sprawą prywatną, jest przestępstwem i istotnym problemem społecznym. Badania wskazują, że świadkowie przemocy, którzy uważają, że nie powinni „wtrącać się” w życie osób doznających przemocy, stanowią około kilkunastu procent ogółu społeczeństwa. W praktyce skala tego problemu jest większa, bo ludzie, którzy realnie obserwują przemoc w swoim otoczeniu, rzeczywiście boją się reagować lub też nie wiedzą, co powinni zrobić. Z tego względu działania edukacyjne i kampanie społeczne powinny koncentrować się również na świadkach przemocy i na tym, jak należy reagować w sytuacji bycia świadkiem przemocy.

Zgodnie z założeniami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Stara Biała na lata 2019-2023 udało się zrealizować we wszystkich placówkach oświatowych na terenie gminy programy profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów i ich rodziców oraz opiekunów. W 2020 r. z uwagi na obostrzenia spowodowane COVID-19 nie było możliwości zorganizowania stacjonarnych masowych spotkań, natomiast w 2021 r. w programie profilaktyczno-edukacyjnym z zakresu przeciwdziałania przemocy uczestniczyło 280 uczniów i 94 rodziców, w 2022 r. liczba uczestników wzrosła do 872 uczniów i 656 rodziców.

Realizatorzy Programu mają świadomość, że przemoc stała się zjawiskiem powszechnym. Doświadczenia z ostatnich lat potwierdzają, że przemoc nie dotyczy wyłącznie rodzin patologicznych o niskich dochodach z tzw. "marginesu". Często słyszane w przestrzeni publicznej stwierdzenia, że "przemoc i alkohol, to jedno" lub "to taka dobra, porządna rodzina, mają taki piękny dom - niemożliwe, by była tam przemoc", albo "oboje mają wyższe wykształcenie, dobrze płatną pracę, wysokie stanowisko - nie mogli tego zrobić swojemu dziecku", itp. zniekształca obraz zjawiska przemocy i pozwala czuć się sprawcom przemocy bezpiecznie w gronie tzw. porządnych obywateli, z poczuciem, że "nas te sprawy nie dotyczą". Niestety, z doświadczeń osób przeciwdziałających przemocy wynika, że jest to zjawisko, które dotyczy wszystkich środowisk i warstw społecznych, niezależnie od wykształcenia, zajmowanego stanowiska, zasobności portfela czy posiadanego majątku.

W gminie Stara Biała nie funkcjonuje ośrodek interwencji kryzysowej czy też ośrodek wsparcia który świadczyłby specjalistyczną pomoc psychologiczną i terapeutyczną dla osób doświadczających przemocy domowej. Brakuje również punktu nieodpłatnej pomocy prawnej dla ofiar przemocy. Dotychczas osoby z terenu gminy uwikłane w przemoc korzystały z poradnictwa prawnego prowadzonego przez Powiat Płocki, PCPR w Płocku i organizacje pozarządowe. Dlatego też zasadny jest rozwój lokalnej infrastruktury wsparcia w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej dla osób dorosłych i dzieci, jak również rozwój działań związanych z szeroko pojętym poradnictwem i profilaktyką. W tym celu należałoby w kolejnych latach rozszerzyć działalność istniejącego już Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego w Białej.

Rozdział I

Charakterystyka zjawiska przemocy

1.1. Rodzaje przemocy

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
<p style="text-align: center;">PRZEMOC FIZYCZNA</p> <p style="text-align: center;">naruszanie nietykalności fizycznej (zachowanie powodujące uszkodzenie ciała lub niosące tego typu ryzyko)</p>	<p>m.in. szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, policzkowanie, szczypanie, bicie pięściami lub różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy.</p>	<p><u>Bezpośrednie</u>: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; <u>dalsze skutki</u>: choroby w wyniku powikłań, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia i strachu, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne itp.</p>
<p style="text-align: center;">PRZEMOC PSYCHICZNA</p> <p style="text-align: center;">naruszenie godności osobistej (zachowanie polegające na stosowaniu przymusu i groźby, jest najczęściej stosowaną formą przemocy)</p>	<p>m.in. wyśmiewanie (opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów), krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, groźby, szantaż, straszenie osoby starszej oddaniem pod opiekę instytucji itp.</p>	<p>Zniszczenie poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach, utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, zaburzenia snu itp.</p>

<p>PRZEMOC SEKSUALNA</p> <p>naruszenie intymności</p> <p>(zachowanie polegające na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić.)</p>	<p>m.in. gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, krytyka zachowań seksualnych itp.</p>	<p>Obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności godności, zaburzenia seksualne, zamknięcie się /lęk, strach/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy itp.</p>
<p>PRZEMOC EKONOMICZNA</p> <p>naruszenie własności</p> <p>(wiąże się z celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Formą przemocy ekonomicznej jest zaniedbanie.)</p>	<p>m.in. okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.</p>	<p>Całkowita zależność finansowa od partnera, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.</p>
<p>ZANIEDBANIE</p> <p>to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych</p>	<p>m.in. antyzdrowotne zachowania kobiety ciężarnej (np. picie alkoholu), czynne i bierne palenie rodziców/opiekunów, nieprawidłowe żywienie dziecka, deprivacja potrzeby miłości i przynależności, uniemożliwienie dziecku dostępu do edukacji szkolnej, niemożliwienie dziecku lub osobie starszej odpowiedniej opieki medycznej, nie zaspakajanie podstawowych potrzeb osoby zależnej, porzucenie osoby zależnej, nie wywiązywanie się z obowiązku opieki wobec osoby zależnej.</p>	<p>Obniżona samoocena i poczucie własnej wartości; choroby związane z używaniem alkoholu przez kobietę w ciąży (np. FAS); brak wykształcenia; nieumiejętność odnalezienia się w dorosłym życiu.</p>

<p>CYBERPRZEMOC</p> <p>to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera.</p>	<p>m.in. publikowanie poniżających filmów lub zdjęć; publikowanie ośmieszających, wulgarnych, komentarzy i postów; włamania na konta serwisów społecznościowych; podszywanie się pod inne osoby.</p>	<p>Obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, depresja, stany lękowe, próby samobójcze, zniszczenie poczucia godności.</p>
---	--	---

Osoby dotknięte przemocą domową często doświadczają kilku jej form jednocześnie. Przemoc ma tragiczne konsekwencje. Może prowadzić nie tylko do uszkodzeń ciała, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki osoba doznająca przemocy postrzega samą siebie, „sprawcę” oraz innych ludzi.

Z powodu wielu przykrych doświadczeń cierpią nie tylko osoby, które tej przemocy doznają, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, którymi są często dzieci. Dzieci krzywdzone charakteryzują się zaburzeniem zachowania związanymi z trudnościami kontrolowania emocji i rozpoznawania sytuacji społecznych oraz obniżeniem poziomu empatii. Przemoc, zwłaszcza w domu, w rodzinie, burzy porządek moralny. Zmierza do ukształtowania takiego obrazu świata, wzoru przekonań i sądów, w którym wpisana jest ona jako norma. Dziecko doznające przemocy domowej wytwarza w sobie przekonanie, że wzajemne relacje polegają na oddziaływaniu na siebie „sprawcy” i „ofiary”. Brutalne wzorce osobowe utrwalają się tak, iż młody człowiek nie ma oporów przed biciem i maltretowaniem słabszych i młodszych kolegów, czym rekompensuje sobie doznane krzywdy. Przemoc wobec dzieci zaburza ich rozwój poznawczy i społeczny, co objawia się trudnościami w nawiązywaniu kontaktów interpersonalnych, ograniczając tym samym możliwość wyrównania doznawanego braku więzi emocjonalnych. Poszkodowane dzieci z reguły są nieufne, nastawione do otoczenia wrogo, pełne negatywizmu, słabo reaktywne, często przyjmują postawę biernego oporu.

W sytuacjach interpersonalnych dzieci te ujawniają mniejszą ekspresyjność emocjonalną, zachowują się nieprzystępnie i unikają kontaktów z innymi dziećmi.

1.2. Cykle przemocy

Przemoc rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały, cykliczny. Można więc wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę tego problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana,

zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;

2. Faza ostrej przemocy – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. „Sprawca” staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę, przemienia się w kata. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;

3. Faza miodowego miesiąca – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę, „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosinom często towarzyszą łzy i prezenty.

W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy „drugą szansę”.

Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

1.3. Rola stereotypów i przekonań na temat przemocy

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w dysfunkcyjnych środowiskach. Jest to wynik funkcjonujących stereotypów, które obejmują różnorodne obszary codziennego życia. Uwalnianie się od stereotypów utrudnione jest przez fakt, że fałszywe założenia są często przekonaniami charakterystycznymi dla całego środowiska.

Z punktu widzenia problemu przemocy domowej, za najważniejsze i najgroźniejsze uważa się stereotypy:

- usprawiedliwiający przemoc,
- przenoszące odpowiedzialność za przemoc na osobę, która jej doznaje,
- przekonania izolujące osobę doświadczającą przemocy.

1.4. Konsekwencje dla sprawców przemocy domowej

Sprawcy przemocy domowej mają obowiązek uczestnictwa w programach korekcyjno – edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych. W stosunku do osób, które

zostały skazane za przestępstwa z użyciem przemocy wobec domowników sąd może zastosować kary w postaci: kary grzywny, kary ograniczenia wolności i kary pozbawienia wolności oraz środki karne takie jak: nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z osobą pokrzywdzoną, wykonywanie ciężącego na sprawcy obowiązku łożenia na utrzymaniu innej osoby, zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach. Sąd może również orzec zakazy i obowiązki takie jak: obowiązek powstrzymywania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, obowiązek poddania się leczeniu (np.: odwykowemu), obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego, zakaz kontaktowania się ze wskazanymi osobami, zakaz zbliżania się do wskazanych osób (z określeniem odległości, jaką skazany zobowiązany jest zachować), jak również dozór kuratora.

Rozdział II

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Stara Biała

2.1. Przemoc domowa w Gminie Stara Biała w opinii społeczności lokalnej

Poniższe dane pochodzą z badania ankietowego, które zostało przeprowadzone w 2023 roku.

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Stara Biała, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- zagadnienia związane ze zjawiskiem przemocy domowej i agresji, w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych.

W badaniu wzięło udział 191 osób, w tym 162 kobiety oraz 29 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 45,4 lat.

- Według ankietowanych zjawisko przemocy domowej w Gminie Stara Biała jest częste w opinii 15% dorosłych mieszkańców.
- Wyniki badań wskazują, że 17% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 21% podejrzewa, że do tego może dochodzić.
- Dodatkowo 25% respondentów deklaruje, że doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny, a 32% z nich poprosiło o pomoc (policję, ośrodek pomocy społecznej etc.).
- W kwestii rodzajów doświadczanej przemocy 81% wskazało na przemoc psychiczną, 31% na fizyczną; 15% doświadczało przemocy ekonomicznej a 6% przemocy seksualnej.
- Zdaniem mieszkańców Gminy Stara Biała przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (89%), stresie (61%), chorobie psychicznej (34%), złej sytuacji materialnej (33%), braku posłuszeństwa dzieci (24%), braku pracy (23%), różnicy zdań członków rodziny (17%).

- W kwestii możliwych rozwiązań ograniczających przemoc domową mieszkańcy Gminy wskazują na: zaostrzenie kar dla sprawców przemocy (80%), edukację społeczeństwa (65%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (36%) oraz poprawę sytuacji materialnej rodzin (27%).
- Mieszkańcy Gminy Stara Biała nie myślą schematycznie o przemocy i zdają sobie sprawę z najczęstszych przyczyn jej występowania, a także z konieczności reagowania na przypadki podejrzenia stosowania przemocy domowej.
- W kwestii przypadków przemocy domowej 45% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 82%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzanie spraw przez prokuraturę wskazało 71% badanych.

2.2. Przemoc na terenie Gminy Stara Biała w opinii dzieci i młodzieży

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala na upewnienie się, że na wszystkie pytania została udzielona odpowiedź.

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza zjawiska przemocy w środowisku szkolnym jak i domowym uczniów, a także postaw i przekonań badanych wobec różnych form przemocy.

W badaniu wzięli uczniowie w przedziale wiekowym klasy 4 – 8 ze Szkół Podstawowych Gminy Stara Biała.

Liczebność badanej grupy	
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-8	352

- Uczniowie większości (88%) deklarują, że czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że 12% uczniów przeciwne określa swoje odczucia tzn. nie czują się w szkole dobrze.

- Co więcej, zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie (83%). Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 17% ankietowanych uczniów.
- 27% uczniów szkół podstawowych z Gminy Stara Biała przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nierozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów – przyznaje to 4% badanych.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest jednak zauważalny. 61% badanych przyznało, że w szkole doświadcza lub doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Uczniowie też deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej niż fizycznej.
- Odpowiedzi wskazują, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw – tego zdania jest 74% badanych uczniów. 13% badanych uczniów doświadcza przemocy po lekcjach.
- W opinii uczniów najczęściej – bo codziennie i kilka razy w tygodniu – dochodzi w szkole do: obgadywania, wyśmiewania oraz unikania/ignorowania a nawet wykluczania z grupy. Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy (84%) niż dziewczyny (16%).
- Respondenci powodów agresywnego zachowania uczniów upatrują kolejno w: ponieważ rówieśnicy lubią poniżać innych (41%), chcą mieć respekt (36%), są źle wychowani przez rodziców (35%), ponieważ nie ponoszą żadnych konsekwencji (31%), braku świadomości, iż sprawiają komuś przykrość (30%) oraz chcą osiągać swoje cele (22%).
- Według badanych ich rówieśnicy w sytuacji, kiedy staliby się świadkami bójki na szkolnym korytarzu szkolnym zareagowaliby w następujący sposób - przyglądaliby się bójce, dopingowali i nagrywali zdarzenia telefonem (40%), zgłosiliby sytuację nauczycielowi (33%), staraliby się rozdzielić bijących (16%) oraz udawaliby, że nic nie widzą (16%).
- 57% uczniów jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. 39% respondentów twierdzi, że można byłoby to rozwiązać poprzez spotkania z psychologiem lub pedagogiem. Z kolei w opinii 28% pomogłyby zajęcia sportowe, podczas których można wyładować emocje.
- W kwestii zaufania w sytuacji, gdyby uczniowie stali się ofiarą przemocy uczniowie wskazywali na osoby z którymi by o tym porozmawiali. Na pierwszym miejscu pojawili się rodzice/opiekunowie (35%) a na drugim miejscu wychowawcy (27%). Nie należy

przejsć obojętnie obok tego, że 7% ankietowanych stwierdziło, że nie powiedziałyby o takiej sytuacji nikomu.

- 82% badanej grupy deklaruje, że ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia bądź porozmawiać z nią o przeżywanym problemie.
- 97% badanych deklaruje, że czuje się w swoim domu bezpiecznie, a 14% uczniów szkół w Gminie Stara Biała doświadczyło kiedykolwiek przemocy domowej (głównie przemocy psychicznej i fizycznej).
- 11% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 28% nie ma pewności, lecz podejrzewa, że zna osoby, które mogą doświadczać tej formy przemocy.
- W odniesieniu do cyberprzemocy – łącznie 30% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez „hejtowaniem”. Uczniowie również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z obelgami i wyzwiskami (40%), a także byli ofiarami udostępniania osobom trzecim ich prywatnej wiadomości (47%).
- Większość uczniów (91%) szkół podstawowych z Gminy Stara Biała deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami. Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – 92% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.
- Łącznie 84% uczniów Szkół Podstawowych w Gminie Stara Biała chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami. Dzieci i młodzież rzadziej po poradę czy pomoc zgłosiliby się do nauczyciela niż do rodzica. Nadal jednak wyniki uzyskane w tej kwestii można uznać za relatywnie satysfakcjonujące: łącznie 74% uczniów obdarzyłoby zaufaniem pedagogów.

2.3. Analiza SWOT

Występowanie problemu przemocy domowej oraz analiza potrzeb i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy wynikające z dotychczasowego doświadczenia umożliwiają sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths-mocne strony, Weaknesses-słabe strony, Opportunities-szanse, Threats-zagrożenia), która określi mocne i słabe strony a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Stara Biała.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• zaangażowanie i współpraca wielu podmiotów w bieżące diagnozowanie sytuacji rodziny dotkniętej przemocą domową,• regularna organizacja wydarzeń o zakresie profilaktycznym dla dzieci, rodziców i nauczycieli,• diagnozowanie problemu przemocy domowej,• podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,• inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc,• współpraca różnych instytucji, organizacji przy przeciwdziałaniu przemocy domowej,• dostępność poradnictwa psychologicznego oraz terapii uzależnień,• 91% uczniów szkół podstawowych z Gminy Stara Biała deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami. Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – 92% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.	<ul style="list-style-type: none">• obciążenie emocjonalne osób pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc, zwiększając prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego,• brak ośrodków wsparcia i specjalistycznego punktu poradnictwa prawnego, psychologicznego i terapeutycznego dla osób doznających przemocy domowej,• brak grup wsparcia i samopomocowych dla osób doznających przemocy domowej,• w kwestii rodzajów doświadczanej przemocy 81% badanych respondentów wskazało na przemoc psychiczną, 31% na fizyczną; 15% doświadczało przemocy ekonomicznej a 6% przemocy seksualnej,• występowanie zjawiska przemocy w Gminie Stara Biała jest zauważalne (17% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 21% podejrzewa, że do tego może dochodzić),• W kwestii przypadków przemocy w rodzinie 45% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo

zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 82%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 71% badanych,

- 27% uczniów szkół podstawowych z Gminy Stara Biała przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją,
- z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest jednak zauważalny. 61% badanych przyznało, że w szkole doświadcza lub doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Uczniowie też deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej niż fizycznej,
- W opinii uczniów najczęściej – bo codziennie i kilka razy w tygodniu – dochodzi w szkole do: obgadywania, wyśmiewania oraz unikania/ignorowania a nawet wykluczania z grupy. Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy (84%) niż dziewczyny (16%),
- 14% uczniów szkół w Gminie Stara Biała doświadczyło kiedykolwiek przemocy domowej (głównie przemocy psychicznej i fizycznej),
- łącznie 30% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez „hejtowaniem”. Uczniowie również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z obelgami i wyzwiskami (40%), a także byli ofiarami

	udostępniania osobom trzecim ich prywatnej wiadomości (47%).
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów związanych z przemocą, • możliwość wsparcia przez organizacje pozarządowe sektora pomocy społecznej, • możliwość korzystania z programów z zakresu pomocy społecznej współfinansowanych ze środków rządowych i unijnych, • wspieranie oferty sportowej i kulturalnej dla mieszkańców, • pomaganie w rozwoju pasji dzieci i młodzieży, • zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Stara Biała na temat rodzajów przemocy, związanych też z nimi skutków i konsekwencji występowania, • zwiększenie wiedzy mieszkańców Gminy Stara Biała na temat instytucji, miejsc, do których mogą zgłosić się po pomoc w sytuacji bycia ofiarą czy świadkiem przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • niekorzystne wzorce zachowań (agresja, przemoc, uzależnienia), które mogą płyną z nowoczesnych mediów, • powielanie przez osoby badane zachowań osób, które stosują przemoc psychiczną, a także i fizyczną, • bezradność i bierność rodzin w rozwiązaniu własnych problemów, • niereagowanie mieszkańców na przemoc domową widoczną u sąsiadów, rodziny tzw. społeczne „przyzwolenie” na zjawisko przemocy.

2.4. Realizatorzy Programu

Realizacja przedsięwzięć Programu służy przeciwdziałaniu występowania zjawiska przemocy oraz pomocy i poprawie sytuacji życiowej osób dotkniętych przemocą domową. Program dotyczy wszystkich mieszkańców gminy Stara Biała, w tym głównie osób doświadczających przemocy domowej, świadków przemocy, ale także przedstawiciele instytucji publicznych, podmiotów i organizacji (także pozarządowych) działających na rzecz zmniejszenia zjawiska przemocy domowej oraz pomocy ofiarom przemocy. Biorąc pod uwagę interdyscyplinarny charakter pomocy dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową oraz konieczność udzielenia kompleksowego i skutecznego wsparcia, warunkiem koniecznym jest wskazanie realizatorów Programu tj.:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Stara Biała,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Stara Biała,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "BIAŁA",
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ASMED",
- Posterunek Policji w Starej Białej,
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Starej Białej,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Białej,
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Stanisława Reymonta w Maszewie Dużym,
- Szkoła Podstawowa w Starych Proboszczewicach,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Starej Białej,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wyszynie,
- Przedszkole w Nowych Proboszczewicach,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Białej,
- Gabinet Psychologiczny w Białej,
- organizacje pozarządowe,
- parafie.

2.4.1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny jest istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej, który m.in. integruje i koordynuje działania podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej. Zarządzeniem Wójta Gminy Stara Biała Nr 73.2023 z dnia 28 sierpnia 2023 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w gminie Stara Biała. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego zostało poprzedzone Uchwałą Nr 389/XLIV/ 23 Rady Gminy Stara Biała z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego z 2023 r. poz. 8229).

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania

przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej na terenie gminy, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji oraz dokumentacji wytworzonej w trakcie procedury „Niebieskiej Karty” do zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskiej Karty”;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń

2.4.2. Działalność grup diagnostyczno-pomocowych

Praca z rodziną z problemem przemocy domowej realizowana jest przez grupy diagnostyczno-pomocowe. Grupa podejmuje działania interwencyjne, planuje i organizuje pomoc, monitoruje sytuację osób dotkniętych problemem przemocy domowej. W skład grup diagnostyczno-pomocowych wchodzi generalnie: dzielnicowi oraz pracownicy socjalni. Do grup mogą wchodzić inni specjaliści, o czym decydują stali członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej m.in. pedagog, psycholog, asystent rodziny, kurator, przedstawiciel GKRPA,

przedstawiciel służby zdrowia. Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej o rozszerzenie grupy są dla zespołu interdyscyplinarnego wiążące.

Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Rozdział III

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Stara Biała na lata 2024-2027

3.1. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny: rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, zapewnienie profesjonalnej pomocy i ochrony osobom doznającym przemocy domowej oraz intensyfikacja oddziaływań na osoby stosujące przemoc domową.

Cele szczegółowe:

- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową,
- działania profilaktyczne i edukacyjne wśród społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy domowej.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie gminy, podmiotów społecznych i przedstawicieli społeczności lokalnej.

Harmonogram działań:

Zadania	Kierunki działań	Podmioty realizujące	Termin realizacji	Proponowane wskaźniki monitorowania działań
<p>1. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia osobom doznającym przemocy domowej; • ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy domowej oraz udzielającymi im wsparcia; • zwiększenie dostępności poradnictwa psychologicznego i prawnego dla osób doznających przemocy domowej; • zwiększenie dostępności do terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie osoby doznającej przemocy domowej oraz nabycie przez nią 	<p>Zespół Interdyscyplinary, GOPS, GKRPA, Posterunek Policji, Kuratorzy sądowi, placówki służby zdrowia, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Białej, Gabinet Psychologiczny w Białej,</p>	<p>2024 - 2027 na bieżąco</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy domowej, • liczba osób objętych pracą socjalną, poradnictwem, • liczba udzielonych porad, • liczba podjętych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, • rodzaj podjętych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, • liczba osób objętych pomocą prawną, • liczba osób objętych pomocą psychologiczną,

	<p>umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc domową;</p> <ul style="list-style-type: none"> • praca socjalna z osobami dotkniętymi przemocą domową; • podnoszenie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy i sposobów radzenia sobie z problemem poprzez: <ul style="list-style-type: none"> organizację akcji lokalnych lub przyłączenie się do ogólnokrajowych kampanii społecznych na temat przeciwdziałania przemocy domowej; • podnoszenie świadomości osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw, • realizowanie procedury „Niebieska Karta”, • tworzenie grup diagnostyczno-pomocowych, 			<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych pomocą terapeutyczną, • liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia • liczba przeprowadzonych interwencji związanych z przemocą domową, • liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”; • liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”; • liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego • liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych; • liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę.
--	---	--	--	--

<p>2. Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową</p>	<ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie sytuacji rodzin, w których występuje przemoc domowa, • kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz programów psychologiczno-terapeutycznych, • informowanie osoby stosujące przemoc domową o odpowiedzialności za wykroczenie, w sytuacji niestosowania się jej do skierowania udziału w programie, • współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy, mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy domowej, • podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową 	<p>Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, GKRPA, Posterunek Policji, Kuratorzy sądowi, placówki służby zdrowia, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny w Białej, Gabinet Psychologiczny w Białej,</p>	<p>2024 - 2027 na bieżąco</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych, • liczba osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych, • liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 22 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, • liczba przypadków
--	--	---	-------------------------------	--

	<p>w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania,</p> <ul style="list-style-type: none"> • monitorowanie i diagnozowanie sytuacji rodzin, w których istnieje przypuszczenie, że występuje przemoc domowa, • wydawanie przez policję i sąd wobec osoby stosującej przemoc nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakaz zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. 			<p>niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej i odstąpienia od dalszych działań,</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych monitoringiem, • liczba przeprowadzonych monitoringów, • liczba wydanych przez policję „nakazów i zakazów” dla osób stosujących przemoc.
<p>3. Działania profilaktyczne i edukacyjne wśród społeczności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, • edukowanie dzieci i młodzieży i 	<p>placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, Urząd</p>	<p>2024 - 2027 działania ciągłe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział, • liczba dzieci i młodzieży oraz

<p>lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<p>ich rodziców w zakresie rodzajów występowania przemocy (psychiczna, fizyczna, ekonomiczna, seksualna),</p> <ul style="list-style-type: none"> • edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie cyberprzemocy, • organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy domowej, • przygotowanie materiałów edukacyjnych informujących o przemocy domowej oraz dostępnych formach wsparcia, • rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej • wspieranie różnych form 	<p>Gminy Stara Biała, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Starej Białej, Gminna Biblioteka Publiczna w Białej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starej Białej</p>		<p>ich rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych organizowanych w placówkach edukacyjnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, promujących zachowania nieagresywne, • liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego, • liczba opracowanych informacji, ulotek, plakatów na temat przemocy. • liczba przekazanych materiałów;
---	--	--	--	--

	spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, promujących zachowania nieagresywne,			
4. Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> • systematyczne prowadzenie szkoleń dla wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w celu doskonalenia i podnoszenia ich umiejętności. • Realizacja superwizji 	Zespół Interdyscyplinarny, GOPS, GKRPA, Posterunek Policji, Kuratorzy sądowi, placówki służby zdrowia, placówki oświatowe, Urząd Gminy Stara Biała	2024 - 2027 co najmniej 1 szkolenie na 12 miesięcy	<ul style="list-style-type: none"> • liczba członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych biorących udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach, • liczba zorganizowanych szkoleń. • liczba osób objętych superwizją, • - liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych;

3.2. Adresaci Programu

Działania wyznaczone w Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Stara Biała na lata 2024-2027 mają charakter ciągły i są skierowane do:

- mieszkańców gminy, w tym dla osób zagrożonych przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,
- osób doznających przemocy domowej,
- świadków przemocy domowej,
- osób/ instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

3.3. Finansowanie Programu

Zadania Programu będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Gminy. Środki pochodzić będą głównie z budżetu Gminy Stara Biała, przy czym środki na obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego przewidziane są w planie finansowym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Stara Biała. Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

3.4. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie monitorowany w celu sprawdzenia czy działania ujęte w Programie są realizowane oraz czy są realizowane w ustalonych terminach. Monitorowanie realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Dane zgromadzone w ramach monitoringu pozwolą identyfikować problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania Programu, a także stwierdzić, z myślą o podjęciu działań korygujących, czy realizacja wyznaczonych działań zmierza we właściwym kierunku.

W celu oceny stopnia wdrożenia działań zostaną wykorzystane wskaźniki, które zostały ujęte w tabeli poniżej.

Lp.	Obszar	Wskaźnik	Wartość bazowa*	Wartość uzyskana w roku kalendarzowym **			
				2024	2025	2026	2027
1.	Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy domowej					
		Liczba osób objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczbą udzielonych porad					
		Liczba podjętych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej					
		Liczba osób objętych pomocą prawną					
		Liczba osób objętych pomocą psychologiczną					
		Liczba osób objętych pomocą terapeutyczną					
		Liczba osób przebywający w ośrodkach wsparcia					
		Liczba przeprowadzonych interwencji związanych z przemocą domową					
		Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”					
		Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”					
		Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego					
		Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych					
		Liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę					

2.	Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	Liczba osób stosujących przemoc domową skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych					
		Liczba osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych					
		Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 22 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń					
		Liczba przypadków niepotwierdzenia informacji o stosowaniu przemocy domowej i odstąpienia od dalszych działań					
		Liczba osób objętych monitoringiem					
		Liczba przeprowadzonych monitoringów					
		Liczba wydanych przez policję „nakazów i zakazów” dla osób stosujących przemoc					
3.	Działania profilaktyczne i edukacyjne wśród społeczności lokalnej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba programów i kampanii społecznych, w których brano udział					
		Liczba dzieci i młodzieży oraz ich rodziców biorących udział w warsztatach profilaktycznych organizowanych w placówkach edukacyjnych					
		Liczba zorganizowanych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, promujących zachowania nieagresywne					
		Liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w zorganizowanych formach spędzania czasu wolnego					

		Liczba opracowanych informacji, ulotek, plakatów na temat przemocy Liczba przekazanych materiałów					
4.	Podnoszenie kompetencji pracowników służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się problematyką przemocy domowej	Liczba członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych biorących udział w szkoleniach, warsztatach, konferencjach					
		Liczba zorganizowanych szkoleń					
		Liczba osób objętych superwizją					
		Liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych;					

* Dane liczbowe oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów w ostatnim roku realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Stara Biała na lata 2019-2023

** Dane liczbowe oznaczające osiągnięcie poszczególnych celów w kolejnych latach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Stara Biała na lata 2024 - 2027

Wszystkie instytucje i podmioty zaangażowane w realizację Programu są zobligowane do przeprowadzenia analizy ilościowej i jakościowej oraz sporządzenia sprawozdania z realizacji zadań w zakresie je obowiązującym - w terminie do 31 stycznia każdego roku. Na ich podstawie zostanie sporządzone roczne sprawozdanie z realizacji Programu i przedłożone Wójtowi Gminy Stara Biała - w terminie do 31 marca każdego roku. Jednostką odpowiedzialną za koordynowanie realizacji Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Stara Biała.

Dla zbadania efektów Programu przeprowadzona zostanie ewaluacja. Celem ewaluacji jest ocena działań realizowanych w ramach Programu pod kątem następujących kryteriów:

1. Skuteczności – ocena w jakim stopniu realizowane są cele założone w Programie,
2. Użyteczności – ocena w jakim stopniu realizowane działania odpowiadają potrzebom odbiorców.

Ewaluacja podjętych działań planowana jest na rok 2027 i będzie przebiegała w oparciu o analizę i interpretację zebranych danych własnych oraz danych pozyskanych od współpracujących instytucji pomocowych.

Program stanowi dokument otwarty. Wobec tego, można go modyfikować wraz ze zmieniającymi się potrzebami, przepisami prawnymi oraz posiadanymi środkami finansowymi.

DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY

Gmina Stara Biała
2023

WSTĘP

Raport ma na celu przedstawienie wyników badań ankietowych przeprowadzonych w pierwszej połowie 2023 roku. Obejmuje on podstawowe problemy społeczne związane ze zjawiskiem przemocy domowej i agresji w środowisku szkolnym, a także postawami społecznymi wobec powyższych zjawisk.

Dane dotyczące lokalnych zagrożeń związanych z przemocą uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Stara Biała wśród dwóch grup reprezentujących dwa lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy,
- b) dzieci i młodzież szkolna.

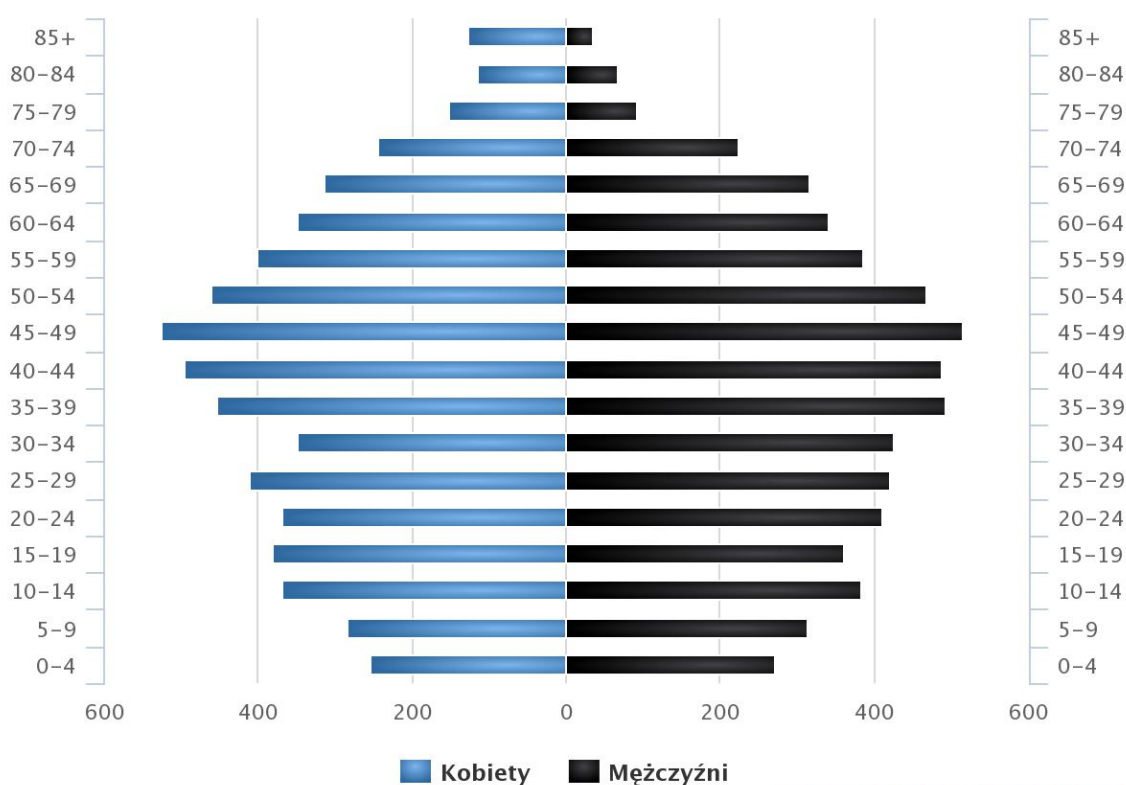
DANE DEMOGRAFICZNE²

Gmina Stara Biała to gmina wiejska. Należy do województwa mazowieckiego, powiatu płockiego. Gmina Stara Biała liczy 12 064 mieszkańców (z czego 50,1% stanowią kobiety, a 49,9% mężczyźni). Zamieszkuje ją 10,9% ludności powiatu. Gmina stanowi 6,2% powierzchni powiatu.

W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 29,3%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,5 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Piramida wieku mieszkańców gminy Stara Biała, 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

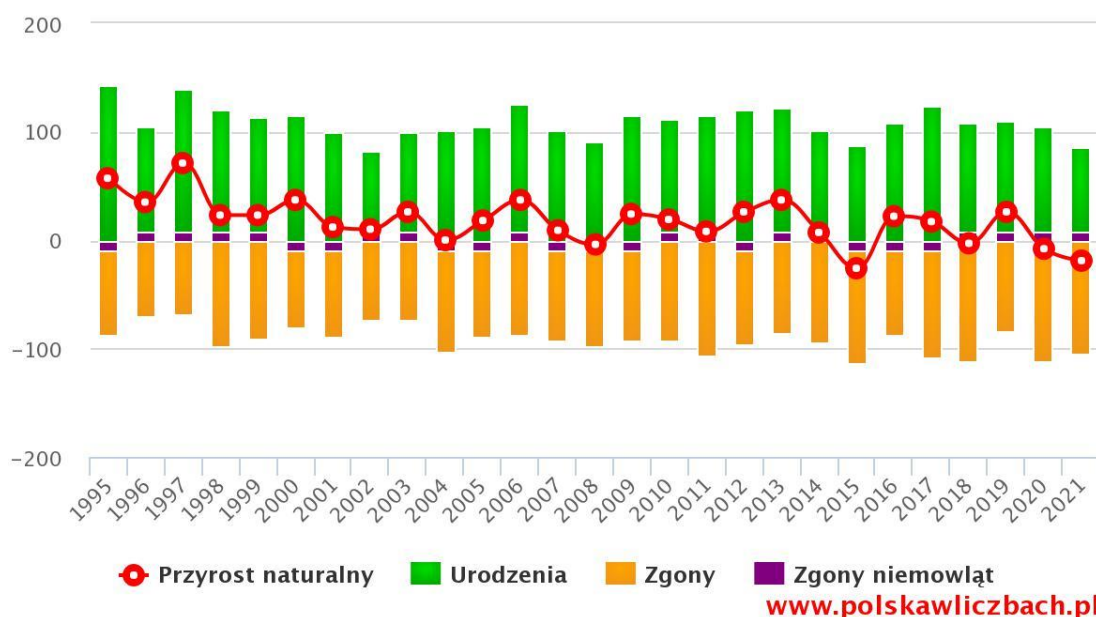
² Dane za: www.polskawliczbach.pl (dostęp: 9.05.2023 r.)

Mieszkańcy gminy Stara Biała zawarli w 2021 roku 49 małżeństw, co odpowiada 4,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa mazowieckiego oraz mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,3 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,2% mieszkańców gminy Stara Biała jest stanu wolnego, 57,2% żyje w małżeństwie, 5,3% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,0% to wdowy/wdowcy.

Gmina Stara Biała ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -19. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -1,58 na 1000 mieszkańców gminy Stara Biała. W 2021 roku urodziło się 86 dzieci, w tym 53,5% dziewczynek i 46,5% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 409 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,58 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Przyrost naturalny w latach 1995–2021 w gminie Stara Biała

(Źródło: GUS)

METRYKA GMINY

**PUNKT KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY
(DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH)
ORAZ GABINET PSYCHOLOGICZNY**

	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba osób korzystających z Punktu	32 (200 porad)	38 (158 porad)	25 (113 porad)
Liczba osób korzystających z pomocy Gabinetu Psychologicznego	53 (400 porad)	56 (441 porad)	62 (339 porad)

PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

W związku z procedurą Niebieskiej Karty - A sporządzono:			
	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Ogółem NK	22	17	16
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	3	2	4
Placówki oświatowe	1	1	0
Policja	16	14	12

**CHARAKTERYSTYKA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY I STOSUJĄCYCH PRZEMOC
W LATACH 2020 – 2022**

2020 r.								
	Charakterystyka osób doznających przemocy domowej				Charakterystyka osób stosujących przemoc domową			
	ogółem	do 18 r. życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat	ogółem	do 18 r. życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat
kobiety	28	9	18	1	2	0	2	0
mężczyźni	10	6	4	0	20	0	19	1

2021 r.								
	Charakterystyka osób doznających przemocy domowej				Charakterystyka osób stosujących przemoc domową			
	ogółem	do 18 r. życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat	ogółem	do 18 r. życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat
kobiety	18	1	14	3	1	0	1	0
mężczyźni	16	11	5	0	16	0	15	1

2022 r.								
	Charakterystyka osób doznających przemocy domowej				Charakterystyka osób stosujących przemoc domową			
	ogółem	do 18 r. życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat	ogółem	do 18 r. życia	od 18 do 67 lat	od 67 lat
kobiety	17	1	16	0	1	0	1	0
mężczyźni	3	2	1	0	14	0	14	0

SZKOLENIA SPECJALISTÓW

Liczba szkoleń, w których uczestniczyli członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych	
2020	1
2021	1
2022	1

PROGRAM PROFILAKTYCZNO-EDUKACYJNY

Udział w programie profilaktyczno-edukacyjnym przeprowadzonym w placówkach oświatowych gminy		
	2021 r.	2022 r.
Liczba uczniów	280	872
Liczba godzin lekcyjnych	36	53
Liczba rodziców i opiekunów	94	656
Liczba godzin prelekcji dla rodziców i opiekunów	8	12

REALIZACJA ZADAŃ ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO

a) Działania w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku - ilość działań/jakie działania (warsztaty, kampanie informacyjne, szkolenia):

2020 r.:

- 1) działania 34 grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie, które odbyły 203 spotkania,
- 2) systematyczne monitorowanie sytuacji w 36 rodzinach w których zdiagnozowano przemoc w rodzinie,
- 3) sporządzanie 15 Niebieskich Kart - C z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie, tworzenie planu pomocy rodzinie, informowanie o możliwościach wsparcia,
- 4) sporządzenie 12 Niebieskich Kart- D z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, przeprowadzanie rozmów z tymi osobami o konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie, informowanie o możliwościach podjęcia terapii, leczenia odwykowego, udziału w programach korekcyjnych.

2021 r.:

- 1) działania 40 grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie, które odbyły 195 spotkań,
- 2) systematyczne monitorowanie sytuacji w 40 rodzinach w których zdiagnozowano przemoc w rodzinie,
- 3) sporządzanie 8 Niebieskich Kart - C z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie, tworzenie planu pomocy rodzinie, informowanie o możliwościach wsparcia,
- 4) sporządzenie 8 Niebieskich Kart - D z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, przeprowadzanie rozmów z tymi osobami o konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie, informowanie o możliwościach podjęcia terapii, leczenia odwykowego, udziału w programach korekcyjnych.

2022 r.:

- 1) działania 32 grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie, które odbyły 190 spotkań,
- 2) systematyczne monitorowanie sytuacji w 32 rodzinach w których zdiagnozowano przemoc w rodzinie,
- 3) sporządzanie 17 Niebieskich Kart - C z osobami wobec której istnieje podejrzenie, że doznają przemocy w rodzinie, tworzenie planu pomocy rodzinie, informowanie o możliwościach wsparcia,
- 4) sporządzenie 13 Niebieskich Kart- D z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, przeprowadzanie rozmów z tymi osobami o konsekwencjach stosowania przemocy w rodzinie, informowanie o możliwościach podjęcia terapii, leczenia odwykowego, udziału w programach korekcyjnych.

b) Liczba interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie:

2020	32
2021	23
2022	20

c) Liczba działań mających na celu rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym:

2020	7
2021	6
2022	2

d) Liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie:

2020	22
2021	17
2022	16

e) Liczba rodzin objętych wsparciem ze środków pomocy społecznej z powodu przemocy:

2020	1
2021	4
2022	1

ZASOBY W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

WAŻNIEJSZE ODDZIAŁYWANIA PROFILAKTYCZNE DLA MŁODZIEŻY SKIEROWANE NA PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W LATACH 2020-2022

Zespół Interdyscyplinarny wystosował do Szkół funkcjonujących na terenie gminy pismo uwrażliwiające na problem przemocy w rodzinie w okresie COVID i zdalnej nauki w szkołach.

SZKOŁA PODSTAWOWA W STARYCH PROBOSZCZEWICACH

Działania skierowane bezpośrednio do uczniów:

- a) zapoznanie uczniów z przyjętym systemem wartości oraz zasadami panującymi w szkole (Statut Szkoły i WSO);
- b) zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole (np. obserwowanie ich samopoczucia, zachowania w czasie lekcji i podczas przerw);
- c) wzmacnianie czynników chroniących dzieci i młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych m. in. poprzez budowanie w szkole przyjaznej atmosfery, rozbudzanie aktywności sportowej;
- d) ukazywanie uczniom alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego między innymi poprzez zapewnienie szerokiej i atrakcyjnej oferty zajęć pozalekcyjnych, działalność Szkolnego Klubu Wolontariusza, angażowanie uczniów w działania prospołeczne;
- e) integracja społeczności szkolnej, grup klasowych poprzez organizowanie różnego rodzaju wydarzeń okolicznościowych;
- f) podnoszenie świadomości społeczności szkolnej na temat agresji i przemocy (pogadanki z wychowawcami klas oraz ze specjalistami, gazetki szkolne);
- g) opieka psychologa w zakresie zapobiegania przemocy oraz radzenia sobie z jej skutkami (psychoedukacja i psychoprofilaktyka);
- h) przesłanie uczniom klas 1-3 książeczek online UNICEFU na temat praw dziecka;
- i) obchody Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy (audycja radiowa z udziałem uczniów nadana przez szkolny radiowęzeł, ukazanie swojego sprzeciwu wobec szeroko rozumianej przemocy poprzez białe stroje będące symbolem pokoju, utworzenie łańcucha pokoju);
- j) obchody Dnia Tolerancji - spotkanie uczniów z osobą niewidomą w ramach obchodów Dnia Osób Niepełnosprawnych, obchody Światowego Dnia Świadomości na Temat Autyzmu;
- k) programy profilaktyczne dla poszczególnych klas z zakresu przeciwdziałania przemocy zrealizowane przez Centrum Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień „Profil”;

- l) zajęcia profilaktyczne dla uczniów klas 4-8 przeprowadzone przez specjalistów z fundacji „Dbam o mój zasięg” poruszające między innymi zagadnienia bezpieczeństwa w sieci;
- m) zajęcia z pedagogiem szkolnym w klasach 7. „Stop hejtowi”;
- n) zajęcia z pedagogiem szkolnym w klasach 5. „Budowanie relacji rówieśniczych”;
- o) zajęcia z pedagogiem szkolnym w klasach 5. „Jak radzić sobie z konfliktem?”;
- p) zajęcia z pedagogiem szkolnym w klasach 4. Na temat przeciwdziałania przemocy rówieśniczej”;
- q) zajęcia z pedagogiem szkolnym w klasach 6. „Sposoby radzenia sobie ze stresem”;
- r) zajęcia z pedagogiem szkolnym w klasach 4. w celu integracji zespołów klasowych;
- s) zorganizowanie Dnia Bezpiecznego Internetu w celu uświadomienia uczniom zagrożeń czyhających w sieci;
- t) podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach, kiedy dochodzi do aktów agresji i przemocy;
- u) zajęcia z pedagogiem „Rola świadka agresji/przemocy. Co mogę zrobić dla bezpieczeństwa innych?” dla klas 7;
- v) zajęcia z pedagogiem i psychologiem dotyczące odpowiedzialności prawnej nieletnich „Więzienie-stracony czas” dla uczniów klas 7;
- w) zajęcia z pedagogiem szkolnym „Jak radzić sobie z gniewem” dla klas 8;
- x) zajęcia z pedagogiem „Nauka konstruktywnego rozwiązywania konfliktów” dla klas 8;
- y) przeprowadzenie przez pedagogów szkolnych i wychowawców klas pogadanek w poszczególnych klasach na temat rodzaju przemocy jakim jest terroryzm (w odpowiedzi na sytuację ewakuacji szkoły w związku z informacją o podłożeniu bomby w szkole).

Działania skierowane do rodziców uczniów:

- a) podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców – spotkania ze specjalistami w celu doskonalenia umiejętności komunikacyjnych dorosłych, udzielanie wsparcia w sytuacjach pojawiających się problemów wychowawczych;
- b) spotkanie dla rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy poprowadzone przez pracownika Centrum Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień „Profil”;
- c) szkolenie online skierowane do grupy rodziców i nauczycieli na temat higieny cyfrowej;
- d) zwracanie rodzicom uwagi na respektowanie praw dziecka w sytuacjach okołorozwodowych; uświadamianie rodzicom konsekwencji rozpadu rodziny na funkcjonowanie emocjonalne dziecka;
- e) obchody Światowego Dnia Sprzeciwu Wobec Bicia Dzieci (przesłanie rodzicom linków do artykułów tematycznych, które miały na celu uświadomić konsekwencje stosowania przemocy fizycznej oraz ukazać sposoby radzenia sobie w sytuacjach potencjalnych problemów wychowawczych;
- f) apel do rodziców uczniów w celu zwrócenia uwagi dorosłych na sposób aktywności ich dzieci w Internecie, potencjalne zagrożenia, jakie niesie ze sobą bezrefleksyjne

korzystanie z sieci oraz na odpowiedzialność spoczywającą na rodzicach w związku z działalnością ich dzieci między innymi w mediach społecznościowych;

- g) wykorzystywanie w pracy z rodzicami materiałów tematycznych ogólnopolskiej kampanii „Postaw na rodzinę”;
- h) podejmowanie działań zmierzających do zacieśnienia więzi pomiędzy rodzicami a dziećmi poprzez włączanie rodziców uczniów w różnego rodzaju wydarzenia organizowane przez szkołę (np. akcje charytatywne, obchody Dnia Rodziny, rodzinne Andrzejkki).

Działania skierowane do dzieci i ich rodziców w związku z epidemią koronawirusa:

- a) podejmowanie działań o charakterze wspierająco-informacyjnym, przekazywanie przez dyrekcję szkoły informacji dotyczących bieżącej sytuacji,
- b) systematyczny kontakt z wychowawcami i nauczycielami,
- c) dyżury szkolnych specjalistów podczas zawieszenia zajęć stacjonarnych (dyżur telefoniczny, Dziennik elektroniczny VULCAN, Messenger).

Inne działania podejmowane przez dyrekcję szkoły i nauczycieli:

- a) zaplanowanie i realizacja działań ujętych w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym Szkoły (w oparciu o przeprowadzoną diagnozę bieżących potrzeb i problemów),
- b) udział pedagoga szkolnego oraz przewodniczącej Zespołu Wychowawczego w szkoleniu „Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły w czasie pandemii”;
- c) udział pedagoga szkolnego w Konferencji „Współczesny wymiar bezpieczeństwa w szkołach i placówkach w okresie pandemii”,
- d) rozpoznawanie i monitorowanie sytuacji rodzinnej uczniów,
- e) przygotowanie gazetek ściennych dotyczących różnego rodzaju zagrożeń (np. alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków i dopalaczy),
- f) gromadzenie przez szkolnych specjalistów materiałów dydaktycznych dotyczących tematyki przemocy i uzależnień;
- g) udział pedagoga i psychologa szkolnego w Ogólnopolskiej Konferencji „Dziecko Pokrzywdzone Przystępstwem” organizowanej przez fundację „Dajemy Dzieciom Siłę”;
- h) udział pedagoga szkolnego w szkoleniu „Jak rozmawiać z dziećmi o lęku przed wojną?”;
- i) udział pedagoga szkolnego w szkoleniu „Jak rozwijać kompetencje społeczno-emocjonalne uczniów?”
- j) udział pedagoga szkolnego w szkoleniu „Pomóc uczniowi, pomóc sobie. O sposobach reagowania na trudne zachowania uczniów”;
- k) udział pedagoga szkolnego w szkoleniu „Jak chronić i wzmacniać zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży”;
- l) udział pedagoga szkolnego w szkoleniu „Wsparcie ucznia zgłaszającego przemoc seksualną - objawy typowe dla grup wiekowych, rodzaje interwencji i wsparcia”;

- m) wspólne omawianie przez nauczycieli problemów uczniów sprawiających kłopoty wychowawcze;
- n) wykorzystanie szkolnego monitoringu w celach profilaktyki przemocy oraz w sytuacjach podejmowanych interwencji;
- o) współpraca dyrekcji szkoły, wychowawców i specjalistów z osobami, instytucjami i placówkami działającymi na rzecz dziecka i jego rodziny w zakresie działań wychowawczo-profilaktycznych.

SZKOŁA PODSTAWOWA W MASZEWIE DUŻYM

W ramach współpracy pedagog brał udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Stara Biała, na których omawiano pracę grup roboczych oraz sytuację rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty. Pedagog i psycholog szkolny uczestniczyli w pracach grup roboczych, powołanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”. W ramach realizacji planu wspierającego rodzinę w procedurze „Niebieskie Karty”, pracownicy, pedagodzy, nauczyciele przeprowadzali rozmowy z uczniami, rodzicami. Omawiano bieżące problemy edukacyjne i wychowawcze dzieci. Uczniowie Szkoły Podstawowej w Maszewie Dużym z rodzin, w których była prowadzona procedura „Niebieskie Karty” zostali objęci systematyczną opieką psychologiczną i pedagogiczną, a także monitoringiem szkolnym. Pedagodzy szkolni corocznie uczestniczyli w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i podejmowania działań – w ramach procedury Niebieskiej Karty. Pozyskaną praktyczną wiedzę pedagodzy przekazali pozostałym nauczycielom w czasie rady pedagogicznej.

Działania skierowane bezpośrednio do uczniów:

- a) zajęcia profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy i agresji rówieśniczej, dla uczniów klas IV-VI, stacjonarnie w szkole, po 2 godziny lekcyjne dla każdej klasy w dniach 08-10.06.2021 r. (klasy IV – „Bądź kumplem – nie dokuczaj”, klasy V – „Bądź kumplem – nie dokuczaj”, klasy VI – „Nasza klasa”). Zajęcia prowadzone przez terapeutów uzależnień z Centrum Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień PROFIL.
- b) na platformie Teams odbyło się podsumowanie zajęć i warsztatów dla rodziców uczniów kl. 4-8 oraz nauczycieli na temat: Jak reagować w trudnych sytuacjach? Jak rozmawiać z dzieckiem i gdzie szukać pomocy?
- c) warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy rówieśniczej w dniach 20.09.2022 r. - 22.09.2022 r.
 - dla klas I – IV były to zajęcia pod hasłem: „Bądź kumplem – nie dokuczaj”, których celem było; przybliżenie problemu dokuczania, kształtowanie postaw empatycznych, poznanie sposobów na radzenie sobie z dokuczaniem. Uczestnicy dowiedzieli się, jak reagować na przemoc rówieśniczą oraz poznali możliwości pomocy, z której mogą skorzystać młode osoby doświadczające przemocy ze strony rówieśników lub będące jej świadkami. Zajęcia łączyły elementy zabawy, ćwiczenia pracy w małych grupach, burzy mózgów i dyskusji na temat konsekwencji, niereagowania na zjawisko „dokuczania” w aspektach przemocy

rówieśniczej. W trakcie zajęć uczniowie pracowali w małych grupach i dyskutowali na temat zjawiska dokuczania, zastanawiali się kim jest osoba określona jako tajemniczy, niewidoczny gość programu – „DOKUCZACZ”, gdzie go można spotkać? jakie ma cechy? czym się kieruje w swoim działaniu? Następnie wspólnie z osobami prowadzącymi zastanawiali się jak czują się osoby, którym ktoś dokucza. Dzieci oglądały także krótkie animacje filmowe na temat różnego rodzaju aktywności „dokuczacza”. Ostatnim etapem zajęć było wypracowanie przez uczniów sposobów radzenia sobie ze zjawiskiem dokuczania w szkole i na podwórku a także reagowania w sytuacji, kiedy są świadkami takiego działania, ale też jak pomóc „dokuczaczowi”. W podsumowaniu prowadzący zwracali uwagę na niezwykle ważny aspekt unikania bierności w sytuacjach związanych z przemocą rówieśniczą i zachęcali do natychmiastowego reagowania i sięgania po dostępną pomoc.

- dla klas V - VIII odbyły się zajęcia pod hasłem: „Nasza klasa”, których celem było przekazanie informacji dotyczących zjawiska przemocy rówieśniczej w realnym świecie i cyberprzestrzeni oraz jej konsekwencji. Podczas zajęć przedstawione zostały informacje na temat zjawiska przemocy rówieśniczej w świecie realnym i cyberprzestrzeni. Uczestnicy dowiedzieli się, jak reagować na przemoc rówieśniczą oraz poznali możliwości pomocy, z której mogą skorzystać młode osoby doświadczające przemocy ze strony rówieśników lub będące jej świadkami. Zajęcia łączyły elementy wykładu dotyczącego dynamiki zjawiska przemocy rówieśniczej i dyskusji młodzieży na temat konsekwencji niereagowania na przemoc. Uczestnicy dyskutowali na temat zjawiska przemocy rówieśniczej, prezentując na początku swój poziom wiedzy w tym zakresie, a następnie na bazie obejrzanego filmu, rozważali poziom i zakres konsekwencji sytuacji ukazanych w filmie. W oparciu o uzyskane informacje i własne przemyślenia, uczniowie opracowali plan pomocy oraz listę osób, które mogłyby udzielić tej pomocy w sytuacjach podobnych do ukazanej w filmie. W podsumowaniu prowadzący zwracał uwagę jak ważne jest reagowanie na zjawisko przemocy rówieśniczej, poszukiwanie pomocy i niedopuszczanie do jej eskalacji.

d) koncert profilaktyczny:

W dniu 20 maja 2022 r. odbyły się w szkole dwa koncerty profilaktyczne dla uczniów klas VII-VIII (6 oddziałów) i klas IV – VI (7 oddziałów). Cele koncertu:

- kontrolowanie własnych negatywnych zachowań i emocji w stosunku do siebie i innych,
- kształtowanie wrażliwości na przejawy cierpienia fizycznego i psychicznego,
- zapobieganie zachowaniom naruszającym spójność grupy,
- rozwijanie postawy asertywności,
- eksponowanie pozytywnych zachowań ćwiczących,
- wyzwalanie potrzeby samodoskonalenia i samowychowania.

Koncert poprowadził Dobromir Makowski – pedagog, nauczyciel, artysta, streetworker, autor projektu RAPPEDAGOGIA, autor książki: „Wyrwałem się z piekła”, założyciel

Centrum młodzieżowego w Pabianicach, założyciel Fundacji „RAMPA”, wokalista i pasjonat muzyki HIP-HOP, która jest elementem pracy profilaktycznej z młodymi ludźmi.

- e) warsztaty profilaktyczne w ramach projektu: "Odł@cz się" realizowanego przez Pracownię Psychologiczną Mazowieckiego Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy. Warsztaty przeznaczone były dla najstarszych uczniów szkoły, klas VII-VIII, po 2 godziny lekcyjne dla każdej klasy, łącznie 10 godzin lekcyjnych. Projekt został sfinansowany ze środków z budżetu Województwa Mazowieckiego, w ramach zadania „Ochrona i promocja zdrowia psychicznego dotycząca psychoedukacji dzieci, młodzieży oraz ich rodziców/opiekunów w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych”, którego celem było:
- podniesienie wiedzy i świadomości uzależnień behawioralnych u dzieci i młodzieży z terenu województwa mazowieckiego: wskazanie szkodliwości takich zachowań oraz ich konsekwencji, wskazanie zagrożeń wynikających z niewłaściwego korzystania z nowych technologii oraz organizacji i gospodarowania czasem wolnym, wskazanie alternatyw pozwalających na właściwy i bezpieczny rozwój dziecka;
 - podniesienie wiedzy i umiejętności rodziców w zakresie radzenia sobie z postępowaniem dziecka, u którego dostrzec można deficyty w funkcjonowaniu w obszarze istniejących nowych technologii, zagrożeń wynikających z nieumiejętnego korzystania z Internetu, mediów społecznościowych, komputerów, telefonów i tabletów;
 - pomoc w organizacji właściwego czasu wolnego dla dzieci zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi;
- f) prelekcja dla rodziców uczniów biorących udział w projekcie, a także nauczycieli (w formie on-line);
- g) grupowe zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci i młodzieży poprowadziła psycholog, psycholog transportu, psychoonkolog, ekoterapeuta, z wieloletnim doświadczeniem w obszarze programów profilaktycznych promujących zdrowie psychiczne.

SZKOŁA PODSTAWOWA W STAREJ BIAŁEJ

Stała współpraca pedagoga z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Stara Biała, na których omawiano pracę grup roboczych oraz sytuację rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty, wymiana doświadczeń z osobami zaangażowanymi w realizację pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Doskonalenie umiejętności oraz poszerzanie specjalistycznej wiedzy osób zajmujących się świadczeniem pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez organizację szkoleń i warsztatów. Nauczyciele brali udział w licznych szkoleniach/warsztatach organizowanych przez szkołę lub instytucje zewnętrzne:

- Nie ma złych emocji, są tylko nieprzyjemne. Jak poradzić sobie ze strachem i lękiem?”,
- Mediacje – poziom podstawowy”,

- „Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży uwikłanych w kryzys okołorozwodowy oraz przeciwdziałanie alienacji rodzicielskiej”,
- „Oswoić lęk. Praca w pandemii”,
- „Od izolacji do adaptacji. Co wiemy o funkcjonowaniu młodzieży w obliczu COVID 19?”,
- „Komunikacja bez przemocy”,
- „Relacje formalne i nieformalne w szkole i klasie. Narzędzia i metody pracy przydatne w kreowaniu uczącej się społeczności”.
- Nauczyciel w obliczu agresji;
- Przemoc wobec dziecka w sytuacji rozvodu rodziców;
- Przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym;
- Nie otwieraj drzwi PRZEMOCY;
- Szybkie reagowanie w kryzysie. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna w sytuacjach trudnych.

Działania skierowane bezpośrednio do uczniów:

- a) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie agresji i przemocy poprzez organizację zajęć z wychowawcami, spotkań indywidualnych i dyscyplinujących z pedagogiem szkolnym oraz psychologiem - edukowanie dzieci i młodzieży w zakresie konstruktywnego radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi, frustracją czy bieżącymi problemami, bez konieczności uciekania się do zachowań przemocowych,
- b) realizacja programów profilaktycznych, m.in.:
 - „Apteczki Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, którego celem jest rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnościami, a także kształtowanie postaw optymizmu, empatii, wytrwałości i wiary w siebie, rozwijanie pozytywnych relacji społecznych między uczniami, wzmacnianie zachowań prospołecznych - w kl. I, II A i II B w roku szkolnym 2021/22,
 - „Strażników uśmiechu”, który uczy nazywania emocji, mówienia o nich i rozumienia własnego zachowania oraz przyczynia się do zmniejszenia poziomu agresji i przemocy wśród uczniów – w klasach I-III w roku szkolnym 2022/2023.
- c) prowadzenie spotkań z rodzicami, których celem było promowanie umiejętności i kompetencji opiekuńczych i wychowawczych, wolnych od zachowań przemocowych, promowanie prawidłowych relacji rodzinnych i zapobieganie w ten sposób wystąpieniu przemocy domowej. Upowszechnianie wśród rodziców informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy. W grudniu 2022 r. zostały zorganizowane na terenie szkoły warsztaty i konsultacje indywidualne dla rodziców z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie. Rodzice otrzymali przez dziennik elektroniczny prezentację dotyczącą przemocy,
- d) rozpowszechnianie telefonów zaufania – informacja podczas spotkań ze specjalistami i na gazetkach szkolnych,

- e) udział w szkoleniach, konferencjach, spotkaniach i kampaniach społecznych, których celem jest przeciwdziałanie zjawisku przemocy. Odbyły się zajęcia z wychowawcami / specjalistami na tematy:
- Przemoc:
 - Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej – warsztaty profilaktyczne,
 - O konsekwencjach własnego postępowania,
 - Odwaga cywilna – reakcja na niewłaściwe zachowania,
 - Jak rozwiązywać konflikty rówieśnicze?
 - Jak sobie radzić z przemocą i agresją?
 - Konflikty są częścią naszego życia. Rozwiązywaniu problemów,
 - Agresja w domu, w szkole, w grupie rówieśniczej – zapobieganie agresji,
 - Porozmawiajmy o konfliktach,
 - Przemoc wśród młodzieży – warsztaty profilaktyczne;
 - Wzmacnianie poczucia własnej wartości:
 - Lubię siebie, lubię ciebie,
 - Jak uwierzyć w siebie?
 - O akceptacji i poczuciu własnej wartości,
 - Jak być sobą?
 - Komunikacji bez przemocy:
 - Jak stworzyć zgrany zespół?
 - W klasie jak w rodzinie,
 - Umiem mówić „nie”;
 - Wartości ważnych w życiu człowieka:
 - Przepis na życzliwość – zajęcia w ramach obchodów Światowego Dnia Życzliwości i Pozdrowień,
 - Jak należy opiekować się młodszym rodzeństwem?
 - Magiczna siła przyjaźni,
 - Recepta na smutek,
 - Ważne sprawy – o budowaniu empatii,
 - W poszukiwaniu dobra,
 - Ważna cecha – szacunek,
 - Prawdziwy przyjaciel to skarb,
 - Kultura i szacunek tworzą nasz dobry wizerunek,
 - O otwartości w relacjach;
- f) zajęcia ze specjalistami w ramach obchodów Ogólnopolskiego Dnia Walki z Depresją i Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego,
- g) warsztaty dla rodziców „Przemoc rówieśnicza”,
- h) dyżury pedagoga i psychologa w godzinach popołudniowych. Podczas spotkań z rodzicami poruszano następujące tematy:
- trudności wychowawcze,
 - sytuacje kryzysowe – trudności życiowe, strata bliskiej osoby, rozpad rodziny, ciężka choroba w rodzinie,

- trudności w nauce, brak motywacji do nauki, w tym kierowanie na badania do poradni psychologiczno – pedagogicznej.
- i) wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowania nieagresywne,
- j) wspólne poszukiwanie rozwiązań problemów zaistniałych w grupie bez nadmiernego napięcia, kształtowanie pozytywnych relacji między uczniami,
- k) integracja działań prowadzonych przez instytucje i służby publiczne odpowiedzialne za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz pomoc ofiarom przemocy – współpracy z Posterunkiem Policji w Białej.
- l) propagowanie pozytywnych postaw w stosunkach międzyludzkich, wyrabiano u uczniów postawy przyjaźni, szacunku, tolerancji, wyrozumiałości wobec poglądów innych ludzi, szacunku do osób niepełnosprawnych. W trosce o zapobieganie agresji i dyskryminacji przeprowadzono pogadanki i rozmowy na podstawie tekstów literackich, w których opisano ważne wartości: przyjaźń, miłość, dobroć, sprawiedliwość, odwaga, szacunek i ich role w relacjach międzyludzkich.
- m) organizowanie imprez i wydarzeń kulturalnych propagujących rodzinne spędzanie wolnego czasu, m. in. obchodów Dnia Matki i Dnia Ojca, Dnia Dziecka, Dnia Babci i Dziadka, przygotowanie upominków mikołajkowych, wykonanie ozdób choinkowych z rodzicami i dziećmi organizowanie wycieczek turystyczno – krajoznawczych.

ZESPÓŁ SZKOLNO- PRZEDSZKOLNY W WYSZYNIĘ

- a) Działania nakierowane na uczniów:
- zapoznanie uczniów z przyjętym systemem wartości oraz zasadami panującymi w szkole (Statut Szkoły i WSO),
 - zapewnienie uczniom bezpieczeństwa w szkole,
 - podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacjach, kiedy dochodzi do aktów agresji i przemocy,
 - wzmacnianie czynników chroniących dzieci i młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych,
 - integracja społeczności przedszkolnej i szkolnej poprzez organizowanie różnego rodzaju wydarzeń okolicznościowych,
 - przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży poprzez działalność wolontariatu i świetlicy,
 - przybliżenie uczniom Telefonu Zaufania poprzez organizację zajęć on-line z przedstawicielem Rzecznika Praw Dziecka,
 - nawiązanie współpracy ze Strażą Miejską w Płocku – Zespół Profilaktyki – odwiedziny Lwa Honorka i przeprowadzenie zajęć pt. Bezpieczna droga do domu – klasy 0 - III
 - realizacja warsztatów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym oraz od substancji psychoaktywnych (Małopolskie Centrum Profilaktyki)
 - Dni Profilaktyki Szkolnej: - Uzależnienie czy przyzwyczajenie?

- klasy I i III - Sieć i media – klasa III - Smartfon jak narkotyk,
- klasy IV – VIII - Przemoc, agresja rówieśnicza – konsekwencje – klasy VII i VIII,
- wdrażanie Kodeksu Przedszkolaka w grupach przedszkolnych:
 - modyfikacja trudnych zachowań, przenoszenie działań na grunt rodziny,
 - tworzenie wspólnego systemu motywacyjnego, ujednoczenie działań prowadzonych na terenie domu i placówki.
- warsztaty z pedagogiem wśród przedszkolaków:
 - Proszę, przepraszam, dziękuję, ja tych słów nie żałuję,
 - Znam magiczne słowa,
 - Dobre maniere przy stole, kontakty z nieznanymi.
- warsztaty z pedagogiem w szkole:
 - Cyberlekcje,
 - Hejt, mowa nienawiści! sposoby radzenia sobie z cyberprzemocą, aspekty prawne cyberprzemocy – klasy I – VIII,
 - Jestem/ nie jestem współodpowiedzialny za własny rozwój – klasa VIII,
 - Dlaczego smutek jest nam potrzebny? – klasy I – III,
 - Kilka słów o ryzykownych zachowaniach seksualnych dzieci i młodzieży online – klasy IV – VIII,
 - Współczesne zagrożenia online wśród dzieci i nastolatków – klasy IV – VIII,
- warsztaty tematyczne prowadzone przez psychologa:
 - Kilka słów na temat relacji, współpracy, wsparcia i pomocy innym w pokonywaniu szkolnych trudności – klasa VI,
 - Jak przygotować się do zmian? - klasa IV,
 - Bezpieczne kręgi – klasy I – III,
 - Lęk przed wykluczeniem. Jak pomóc osobom, którzy go doświadczają? – klasa VIII,
- warsztaty tematyczne prowadzone przez pedagoga specjalnego:
 - Trening uważności – klasa V,
 - Agresja i wulgaryzmy w wyrażaniu emocji i ich wpływ na rozwijanie relacji z rówieśnikami – klasy IV – V,
 - NIE KOP – czyli nie krytykuj, nie oceniaj, nie pouczaj. Traktuj innych tak, jak oni chcieliby być traktowani – klasy VI – VII,
- warsztaty profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania przemocy przeprowadzone wśród uczniów i rodziców przez Centrum Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień PROFIL:
 - „Bądź kumplem – nie dokuczaj! – przeciwdziałanie przemocy i agresji rówieśniczej”,
 - klasy I-III – „Nasza Klasa – przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej”,
 - klasy IV - VI - Prelekcja dla rodziców na temat „Przemoc rówieśnicza” /dla 146 rodziców,
 - Przemoc, agresja rówieśnicza – konsekwencje” – klasy VII-VIII,
- przygotowanie gazetek ściennych: Cyberprzemoc, Szkoła bez przemocy.

- przeprowadzenie przez pedagoga szkolnego pogadanki na temat kontaktów z nieznanym w klasach III – VIII.
- funkcjonowanie anonimowej skrzynki zaufania, będącej pod opieką pedagoga.
- przygotowanie przez specjalistów broszury informacyjnej Wiem, gdzie szukać pomocy.

b) nakierowane na rodziców:

- konsultacje indywidualne i wsparcie psychologiczne rodziny (rodziców, dzieci, innych członków rodziny) psychoedukacja, diagnoza w obszarze problemów, wsparcie psychologiczne, wskazanie możliwości i form wsparcia,
- konsultacje indywidualne i wsparcie pedagogiczne rodziny (rodziców i dzieci) w zakresie trudności szkolnych i wychowawczych, przeciwdziałania uzależnieniom,
- informowanie rodziców, u których zaobserwowano niepokojące zachowania względem dziecka, gdzie i w jaki sposób skorzystać ze wsparcia specjalistycznego, pomocy społecznej, zespołów specjalistycznych oraz o dostępnej literaturze,
- pedagogizacja podczas zebrań z rodzicami zgodnie z Polityką Oświatową,
- współpraca psychologa z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej przedstawicielem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku sprawującym nadzór nad rodziną uczennicy klasy 7,
- realizacja warsztatów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym oraz od substancji psychoaktywnych (Małopolskie Centrum Profilaktyki) – Dni Profilaktyki Szkolnej: „Uzależnienie behawioralne”,
- przygotowanie materiału informacyjnego „Bądźmy czujni – razem możemy więcej!” udostępnionego na stronie internetowej placówki celem uświadomienia ryzyka wystąpienia przemocy domowej, co jest konsekwencją przedłużającej się izolacji społecznej,
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy poprzez przekazywanie ulotek i gazetek informacyjnych „Zachowaj trzeźwy umysł”,
- przesłanie rodzicom poprzez dziennik elektroniczny poradników: „Szkodliwe treści w Internecie”, „Cyberprzemoc – włącz blokadę na nękanie”,
- funkcjonowanie anonimowej skrzynki zaufania, będącej pod opieką pedagoga.

c) Inne działania podejmowane przez dyrekcję szkoły i nauczycieli:

- doskonalenie nauczycieli i specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz pracy z dzieckiem krzywdzonym poprzez udział w różnych formach doskonalenia,
- udział psychologa szkolnego w konferencji naukowej „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem” organizowanym przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę,
- ukończenie przez pedagoga szkoleń:
 - Rola cyberbezpieczeństwa w szkole.
 - Zachowania trudne i prowokacyjne dzieci i młodzieży – jak powinien reagować nauczyciel?
- współpraca z Policją (Posterunek Policji w Starej Białej oraz Komenda Miejska Policji w Płocku),

- współpraca z Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną celem wczesnego wykrywania nieprawidłowości funkcjonowania dziecka i jego rodziny oraz pomoc w realizacji działań edukacyjno-wychowawczych,
- udział dyrektora jednostki jako członka w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Stara Biała,
- zaplanowanie i realizacja działań ujętych w Programie Wychowawczo Profilaktycznym Szkoły,
- gromadzenie przez szkolnych specjalistów materiałów dydaktycznych dotyczących tematyki przemocy i uzależnień oraz udostępnienie materiałów z kampanii „Pandemia przemocy” Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę,
- przygotowanie materiału informacyjnego „Bądźmy czujni – razem możemy więcej!” udostępnionego na stronie internetowej celem uświadomienia ryzyka wystąpienia przemocy domowej, co jest konsekwencją przedłużającej się izolacji społecznej,
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy poprzez przekazywanie ulotek i gazetek informacyjnych „Zachowaj trzeźwy umysł”,
- współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej Stara Biała, bezpośredni kontakt z pracownikiem socjalnym,
- diagnoza środowiska rodzinnego uczniów z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) w ramach prowadzenia działań w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- dyżury specjalistów podczas zebrań grupowych i klasowych,
- udział specjalistów w spotkaniach zespołów wychowawczych.

GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W STAREJ BIAŁEJ

- a) wspieranie rodziny oraz jej środowiska w prawidłowym funkcjonowaniu poprzez zapewnienie w ciągu roku dostępności pomocy terapeutycznej i psychologicznej w ramach działalności punktów konsultacyjnych i gabinetu psychologicznego, skierowanych do wszystkich mieszkańców gminy, ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin z problemem alkoholowym, narażonych na przemoc w rodzinie,
- b) podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie istniejących już problemów poprzez pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami i przemocą w formie rozpoczęcia promocji kampanii profilaktycznej **POSTAW NA RODZINĘ**, której celem jest wzmacnianie więzi rodzinnych, budowanie wśród dzieci szacunku do dorosłych oraz nauka poprawnej komunikacji. Kampania wspiera przede wszystkim pozytywny obraz rodziny, ponieważ jest to skuteczny sposób chronienia młodych ludzi przed alkoholem i innymi używkami, jak również minimalizuje skutki powstawania przemocy w rodzinie,

- c) kontynuacja kampanii **DOPALACZE – POWIEDZ STOP!**, której celem jest uzupełnienie informacji dla uczniów i ich rodziców związanych z powstającymi szkodami wynikającymi z zażywania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych oraz używek idących w poprzek z przemocą, a także promowanie zdrowego stylu życia bez nałogów,
- d) kontynuacji kampanii profilaktycznej **PEŁNI MOCY W RODZINIE BEZ PRZEMOCY**, która mówi o tym, że przemoc w rodzinie jest wieloczynnikowa. Oprócz przemocy fizycznej występuje także przemoc psychiczna: wymuszanie posłuszeństwa, wyśmiewanie, wyzwiska, obelgi, upokarzanie, poniżanie, grożenie itd. Ofiary przemocy, które niejednokrotnie podlegają różnym mechanizmom manipulacji mają możliwość obiektywnej oceny czy zachowania sprawcy stanowią już oznakę przemocy domowej. Uzupełnieniem tej kampanii było zakupienie książeczek z audiobookiem pn. „*Czerwony balonik, czyli krótka bajka o złości*” oraz „*Domi i krótka bajka o emocjach*”,
- e) kontynuacji kampanii **REAGUJ NA PRZEMOC**, która informuje osoby doznające przemocy i świadków, gdzie można szukać pomocy, zachęca do przerywania milczenia i korzystania z różnych dostępnych form wsparcia, jak również tłumaczy, dlaczego warto korzystać z bezpłatnego telefonu zaufania. Kampania przestrzega sprawców, że grożą im surowe konsekwencje, a także uświadamia świadków, że nie mogą milczeć, a zgłaszanie przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu dziecka jest obowiązkowe. Uzupełnieniem tej kampanii było zakupienie kalendarzy na 2022 rok z motywem „*STOP PRZEMOCY #nie odwracaj wzroku*”,
- f) zakup i udostępnienie placówkom oświatowym ulotek o tematyce depresji dziecięcej oraz filmów profilaktycznych o tematyce asertywności, anoreksji, dopalaczach, mobbingu, nadużywaniu alkoholu oraz cyberprzemocy.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W STAREJ BIAŁEJ

- a) gromadzenie i udostępnianie zbiorów z zakresów:
 - przeciwdziałania agresji i przemocy w rodzinie
 - przemocy (fizycznej, psychicznej, seksualnej)
 - przemocy wobec dziecka (przyczyny, skutki, diagnozowanie, profilaktyka),
 - przemocy wobec kobiet
 - grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie,
 - depresji i próby samobójcze młodzieży,
 - pedagogiki, psychologii, etyki,
 - walki ze stresem,
 - uzależnień, patologii i zagrożeń,
- b) umieszczenie zbiorów o w/w tematyce na odrębnej półce „Przemoc, uzależnienia...” oraz opracowanie zestawienia bibliograficznego pozwalającego szybko dotrzeć do fachowej literatury;

- c) rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych (ulotki, broszury) oraz udzielanie informacji o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- d) w celu zwrócenia uwagi dzieci na możliwość szukania pomocy w sytuacji zagrożenia, w widocznym miejscu wyeksponowano maskotkę, na której zamieszczony jest bezpłatny numer Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 i 111, adres strony internetowej www.116111.pl oraz numery telefonów do instytucji działających na terenie gminy Stara Biała;
- e) w ramach prowadzonej działalności kulturalno-oświatowej biblioteka zajmuje się organizacją czasu wolnego, edukacją czytelniczną oraz rozwijaniem zainteresowań dzieci i młodzieży poprzez różnorodne formy aktywności. W ofercie biblioteki znajdują się propozycje o charakterze cyklicznym jak „Ferie w bibliotece” i „Wakacje w bibliotece”, spotkania autorskie, konkursy czytelnicze, wycieczki do biblioteki, lekcje biblioteczne, spotkania z bajką dla najmłodszych.

GMINNY OŚRODEK KULTURY I SPORTU W STAREJ BIAŁEJ

Ze względu na wprowadzenie na terenie kraju stanu epidemicznego w dniu 20 marca 2020 r. działalność ośrodka była ograniczona. Od września 2020 r. udało się ponownie wznowić działalność sportowo-rekreacyjną (organizacja zajęć, wynajem obiektów), jednak na początku listopada, ze względu na pogarszającą się sytuację pandemiczną wszystkie zajęcia organizowane przez Ośrodek zostały zawieszane. Zamknięta została też Sala Widowiskowo-Sportowa w Maszewie Dużym i to zarówno dla zajęć organizowanych przez GOKiS Stara Biała jak i przez kluby sportowe.

Organizacja spędzania czasu wolnego poprzez działalność edukacyjno-kulturalną:		
2020 r.	2021 r.	2022 r.
2 koncerty masowe w hali widowiskowo-sportowej w Maszewie Dużym	Koncert Charytatywny „Weronika” w Starych i Nowych Proboszczewicach oraz Białej	Kolędowanie (ZPiT „Śląsk”) – Maszewo Duże Wieczór w Kinie koncert muzyki filmowej – Maszewo Duże.
3 Pikniki Rodzinne: w Mańkowie, Bronowie-Zalesiu i Brwilnie (organizator lub współorganizator)	4 Pikniki Rodzinne w Mańkowie, Kobiernikach, Nowych Proboszczewicach, Bronowie-Zalesiu (organizator lub współorganizator)	4 Pikniki Rodzinne w Mańkowie, Kobiernikach, Nowych Proboszczewicach, Bronowie-Zalesiu (organizator lub współorganizator)
3 pokazy kina plenerowego	III Dożynkowy Piknik Rodzinny w parafii św. Floriana w Proboszczewicach	Piknik Charytatywny – Stara Biała

Występ kabaretu Jurki	Koncert chóru Vox Singers, przed którym odbyła się prelekcja o szkodliwości alkoholu i środków odurzających	Koncert Patriotyczno-Charytatywny "O pokój dla Ukrainy" – Płock.
	Gminne Dożynki – Biała	Dożynki Gminne – Biała
12 Występów Gminnej Orkiestry Dętej na żywo oraz 10 występów w Internecie (w okresie pandemii).	Konkurs orkiestr dętych w Maszewie Dużym (współorganizator)	Mistrzostwa Polski Ninja Kids & Junior – Maszewo Duże
II Dożynkowy Piknik Rodzinny w parafii św. Floriana w Proboszczewicach	III Dożynkowy Piknik Rodzinny w parafii św. Floriana w Proboszczewicach	IV Dożynki Parafialne – Stare Proboszczewice w parafii św. Floriana w Proboszczewicach
	Kiermasz Mikołajkowy w Maszewie Dużym (współorganizator)	Tulipowe Halloween 2022
	Wizyta Św. Mikołaja w gminnych przedszkolach.	Wizyta Św. Mikołaja w gminnych przedszkolach.
	I Tulip Dance Festival, festiwal grup tanecznych z naszej gminy	Gminne Zawody Strażackie na obiektach C.S. „Wierzbica” w Nowych Proboszczewicach

Organizacja spędzania czasu wolnego poprzez działalność sportowo-rekreacyjną:		
2020 r.	2021 r.	2022 r.
Zajęcia fitness dla wszystkich mieszkańców naszej gminy (3 razy w tygodniu w Starych Proboszczewicach oraz 3 razy w tygodniu w Maszewie Dużym).	Zajęcia fitness dla wszystkich mieszkańców naszej gminy Maszewie Dużym i Starych Proboszczewicach (5x w tygodniu)	Zajęcia fitness dla wszystkich mieszkańców naszej gminy (3 razy w tygodniu w Maszewie Dużym i 3 razy w tygodniu w Starych Proboszczewicach).
Sportowe półkolonie” organizowane przez animatorów zajęć w C. S. „Wierzbica”	Organizacja zajęć piłki ręcznej w Maszewie Dużym	Start Winter Cup. Cykl turniejów piłkarskich we współpracy z klubem Start Proboszczewice.
Zajęcia taneczne głównie dla dziewczynek (2 razy w tygodniu) w Maszewie Dużym	Organizacja zajęć tanecznych w Maszewie Dużym	Ogólnopolski Turniej Tańca Sportowego
Wyjazd Gminnej Orkiestry Dętej na obozy szkoleniowo-wypoczynkowe do Popowa i Zawoii	Zajęcia na ścianie wspinaczkowej w Maszewie Dużym	Zawody we wspinaczce sportowej w Maszewie Dużym.

Zajęcia piłki ręcznej dla dzieci i młodzieży - 2 razy w tygodniu.	Turniej piłkarski na Orliku Centrum Sportowego „Wierzbica” (współorganizator)	Turniej piłkarski we współpracy z klubem Amator Maszewo
Letnie półkolonie dzieci z terenu gminy (m.in. park linowy, zajęcia survivalowe, zoo, biegi przełajowe, kino). Półkolonie zimowe w każdym tygodniu ferii po 40 dzieci	6 turnusów półkolonii dla uczniów szkół z terenu Gminy Stara Biała	Organizacja 6 turnusów półkolonii dla dzieci z terenu naszej gminy oraz dla dzieci ukraińskich przebywających w naszej gminie.
Maszewiada” zajęcia sportowe dla „dzikich” drużyn oraz uczestników indywidualnych w poszczególnych dyscyplinach sportowych	VIII Maszewiada na Orliku czyli sportowe lato w Maszewie Dużym	IX Maszewiada, czyli sportowe lato w Maszewie Dużym.
IX Rajd do Miejsc Pamięci Narodowej „Brwileńska Ostoja”	X Rajd do Miejsc Pamięci Narodowej „Brwileńska Ostoja”	XI Rajd do Miejsc Pamięci Narodowej „Brwileńska Ostoja”
Klub Sportowy Judo Sen-Sei prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży (2 razy w tygodniu) w Sali w Maszewie Dużym.	Mikołajkowy Turniej Judo w Maszewie Dużym (współorganizator)	Mikołajkowy Turniej Judo w Maszewie Dużym.
Współfinansowanie pracy dwóch animatorów sportu na obiekcie w Maszewie Dużym i Nowych Proboszczewicach	Animacja zajęć sportowych na obiektach GOKiS	Współfinansowanie pracy dwóch animatorów sportu na obiekcie w Maszewie Dużym (wspólnie z Instytutem Sportu). Kolejnych dwóch w Nowych Proboszczewicach – finansuje samodzielnie.
	Ogólnopolski Zlot Organizacji Harcerskich (współorganizator)	II Strażacki Turniej o Puchar Wójta Gminy Stara Biała.
	Dzień sportu na Orliku w Maszewie Dużym	Senioriada, czyli zmagania sportowe seniorów.
	Dni Startu Proboszczewice (współorganizator)	Dni Startu Proboszczewice – Nowe Proboszczewice
	Sportowe lato 2021 na Orliku w Nowych Proboszczewicach	IV Andrzejkowy Turniej Piłki Nożnej VIII klas.

Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:

2020 r.:

- Realizacja programu profilaktycznego w placówkach oświatowych pn. „Wspierajmy się”, którego celem jest ograniczenie negatywnych skutków nadużywania urządzeń i treści związanych z cyberprzestrzenią na zdrowie fizyczne i psychiczne, ograniczenie rozwoju intensywności używania cyberurządzeń, zapobieganie lub opóźnianie wieku inicjacji stosowania wielu substancji psychoaktywnych, oraz ograniczenie powstawania mechanizmów i postaw sprzyjających rozwojowi przemocy i cyberprzemocy poprzez wskazanie sposobów rozładowywania nadmiaru energii.
- Spektakl Teatralny przeplatany pogadanką na temat uzależnień oraz uświadamianiem konsekwencji zażywania środków psychoaktywnych.

2021 r.:

- Realizacja działań profilaktycznych w placówkach oświatowych poprzez:
 - zakup filmów profilaktycznych przeznaczonych dla młodzieży, opiekunów i nauczycieli pn.: Asertywność, Cyberprzemoc, Lekcja przestrogi, Nie zamykaj oczu – agresja, dopalacze, mobbing, piłem i brałem, Savoir vivre, Zagrożenia cyfrowego świata. Pedagodzy, jak również wychowawcy mają możliwość odtwarzania filmów podczas zajęć i omawiania przedstawionych problemów z uczniami, jak również przestrzegania ich przed niebezpiecznymi sytuacjami, które towarzyszą w codziennym życiu. Oprócz tematów typowo profilaktycznych, fabuły filmów skupiają się także na przygotowaniu młodych ludzi na zmieniający się i pełen wyzwań rynek pracy;
- realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych pn. „Spacer po kamieniach” oraz „Droga do nikąd” – celem tych zajęć jest ukształtowanie zdrowego stylu życia, właściwego stosunku do otaczającego nas świata, określenie systemu wartości w kształtowaniu osobowości uczestników programu, a także wskazanie pozytywnych sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji planów życiowych;
- realizacja warsztatów szkoleniowych dla uczniów Szkoły Podstawowej w Maszewie Dużym pn. „Jak mnie widzą, tak mnie piszą, czyli o tym, jaki jest związek między korzystaniem z nowych technologii a naszym samopoczuciem?”. Tematyka jaka była poruszana na zajęciach dotyczyła pozytywnych oraz negatywnych konsekwencji korzystania z zasobów sieci, np. dlaczego Internet jest doskonałym narzędziem do realizacji naszych potrzeb, w jaki sposób budujemy poczucie własnej wartości i obraz samych siebie, czym jest depresja i w jaki sposób możemy ją rozpoznać, jak wspierać osoby w depresji i czego nie powinniśmy im mówić.

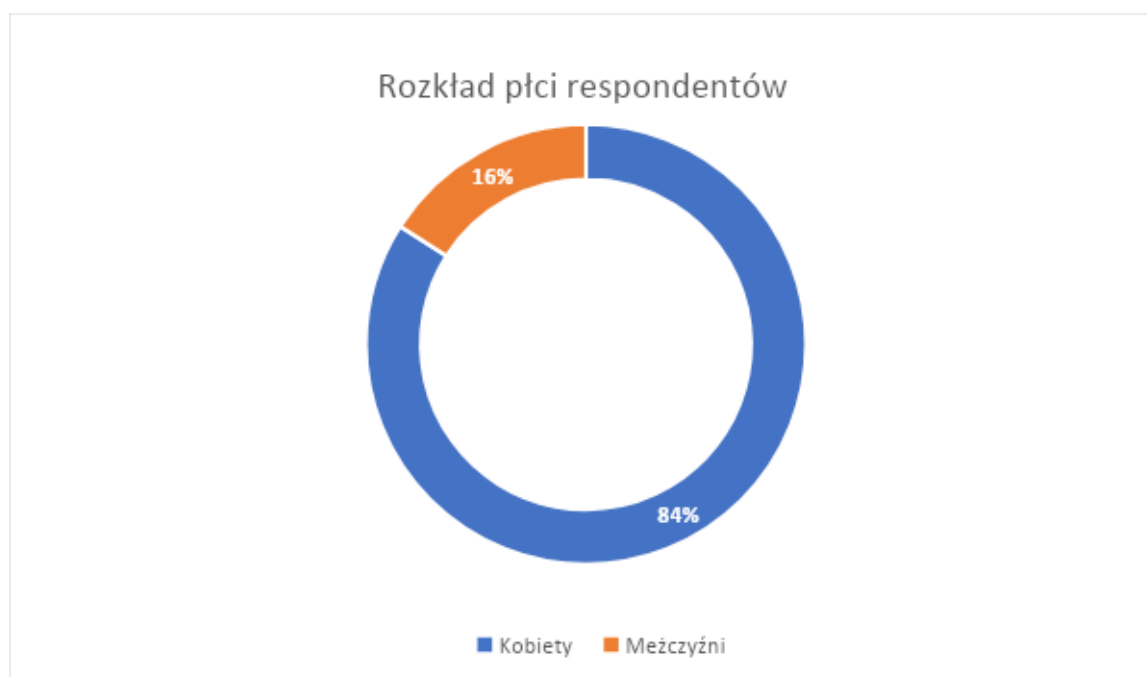
2022 r.:

- Kolonie letnie z zajęciami z socjoterapeutką – 36 osób
- Półkolonie – 300 uczniów placówek oświatowych z terenu gminy
- Obóz sportowy dla Klubu Amator z elementami profilaktyki uzależnień – 52 uczestników.

GRUPA BADANA

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Stara Biała, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Respondenci byli informowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięły udział 191 osób, w tym 162 kobiety oraz 29 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 45,4 lat.

CEL BADANIA

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- zagadnienia związane ze zjawiskiem przemocy i agresji - przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych.

PRZEMOC W RODZINIE

Według badań przeprowadzonych w 2019 roku z deklaracji badanych wynika, że w zdecydowanej większości rodzin zdarzają się nieporozumienia i konflikty (71%), przy czym w większości dochodzi do nich bardzo rzadko (54%), natomiast w co szóstej (17%) kłótnie wybuchają przynajmniej kilka razy w miesiącu. W ciągu ostatnich siedmiu lat częstotliwość występowania konfliktów w rodzinach w zasadzie się nie zmieniła.

Dom – obok pracy, szkoły oraz ulic poza najbliższą okolicą – jest miejscem, gdzie najwięcej osób doświadczyło przemocy (według deklaracji po 8%). Niewiele mniej ankietowanych przyznało, że padło jej ofiarą w najbliższej okolicy (7%). Nieco rzadziej ankietowani zetknęli się z agresją w restauracji, kawiarni, na dyskotecę (5%), w środkach komunikacji – pociągu, autobusie, taksówce (5%) lub w innych miejscach (4%)³.

Przemoc w rodzinie zachodzi wówczas, gdy mąż, żona lub inny członek rodziny wyrządza krzywdę fizyczną lub psychiczną najbliższemu, z którymi mieszka pod jednym dachem. Sprawca przemocy domowej, wykorzystując swoją przewagę nad ofiarą, próbuje ją zdominować, zastraszyć, poniżyć i wymusić na niej określone zachowania. Jeśli osoba doświadczająca przemocy domowej w porę nie zareaguje i nie uwolni się od tyranii partnera, z czasem będzie jej coraz trudniej przerwać błędny krąg przemocy. Miesiące, a czasem nawet całe lata upokorzeń zmieniają u ofiary postrzeganie samej siebie – zaczyna ona stopniowo przejmować taki obraz własnej osoby, jaki wmawia jej oprawca. Wówczas jedynym

³ CBOS, *Komunikat z badań: Przemoc i konflikty w domu*, Warszawa, kwiecień 2019

wyjściem jest zwrócenie się do instytucji, które dysponują środkami prawnymi pomagającymi karać sprawców przemocy.

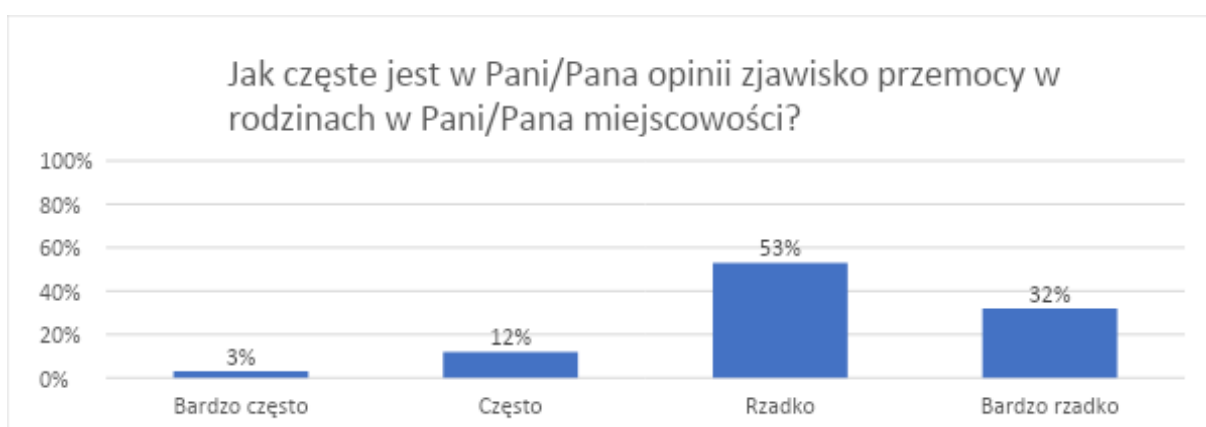
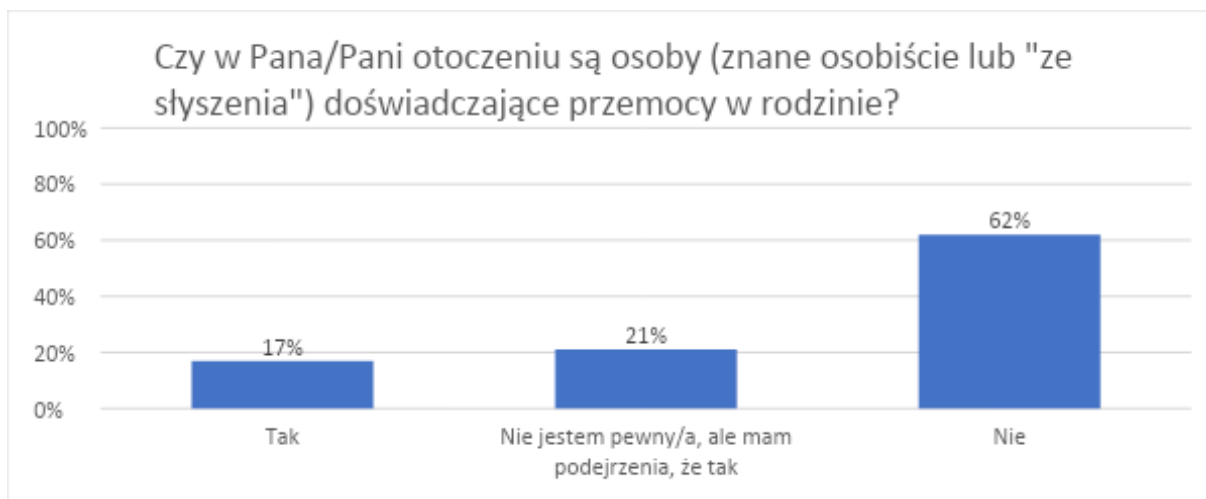
O przemocy domowej można mówić wówczas, gdy spełnia następujące cechy:

- ma charakter intencjonalny, co oznacza, że działania sprawcy są świadome i zamierzone;
- jest rodzajem relacji, w której jedna ze stron podporządkowana jest drugiej – sprawca wykorzystuje swoją przewagę fizyczną, psychiczną, ekonomiczną lub społeczną, aby zdominować ofiarę;
- jest relacją, w której sprawca podejmując działania lub zaniechując ich narusza prawa i dobra osobiste ofiary;
- powoduje szkody fizyczne i psychiczne oraz wywołuje cierpienie u osoby, która doznaje przemocy.

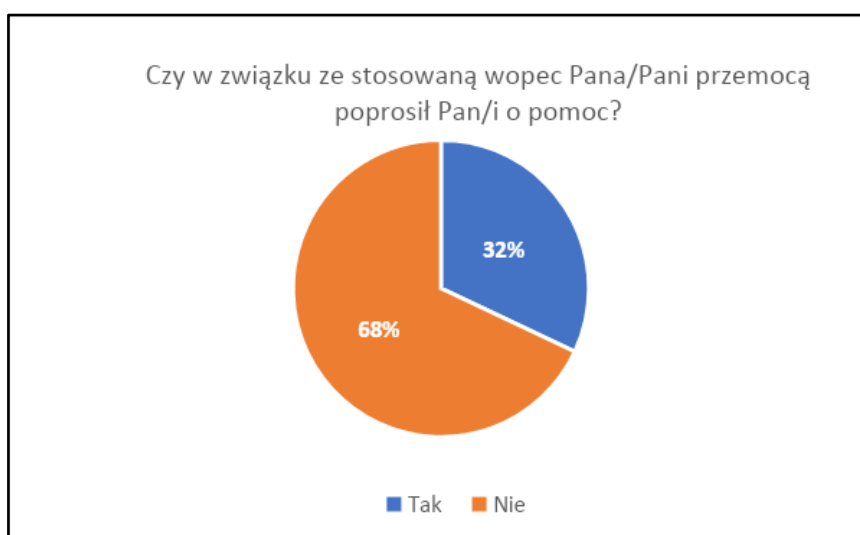
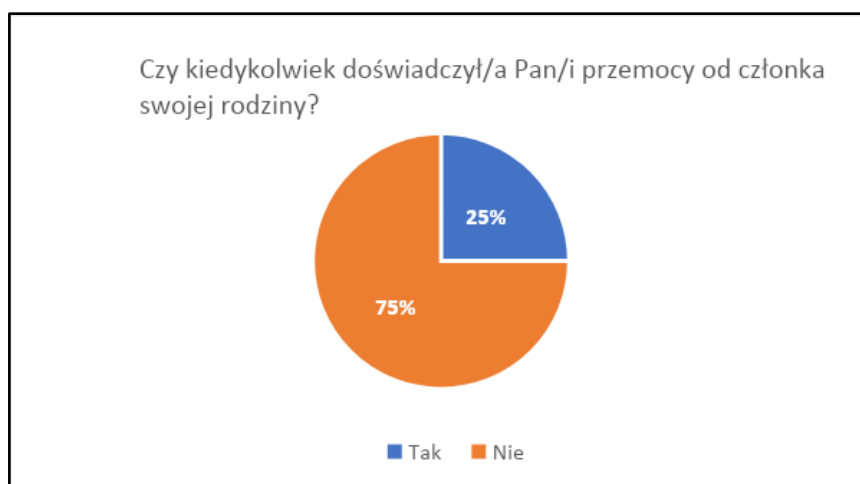
Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie.

17% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie a 21% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi. Należy pamiętać, że tego rodzaju przemoc jest w dużej mierze zjawiskiem ukrytym i wiele osób jej doświadczających nie zgłasza się po pomoc, ani też nie sygnalizuje, że jej doświadcza.

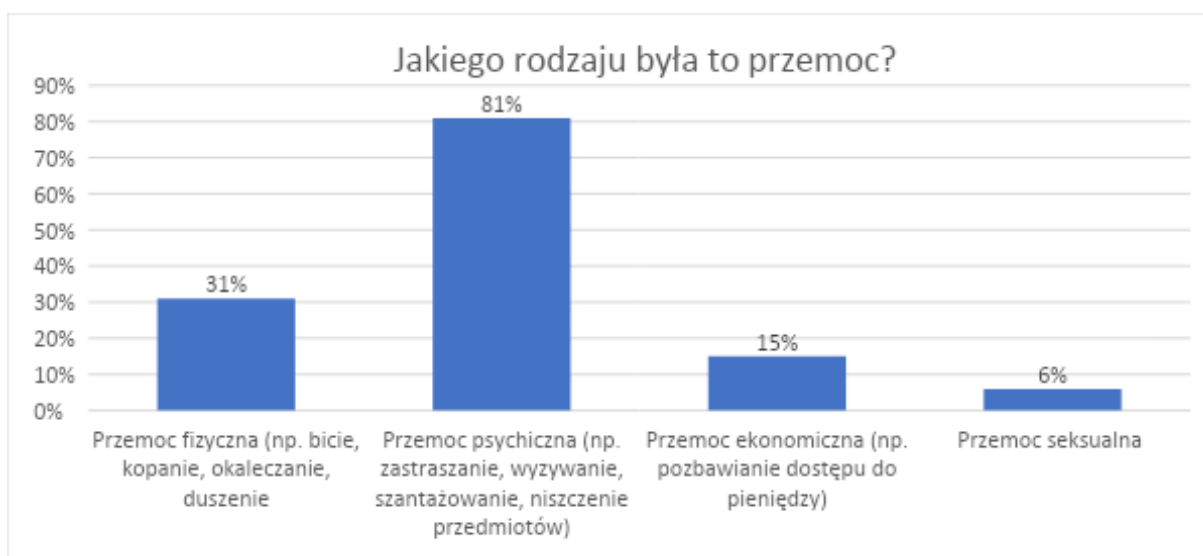
Zjawisko przemocy w rodzinie, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 85% z nich. 15% odpowiedzi wskazuje, że jest ono raczej bardzo częste.

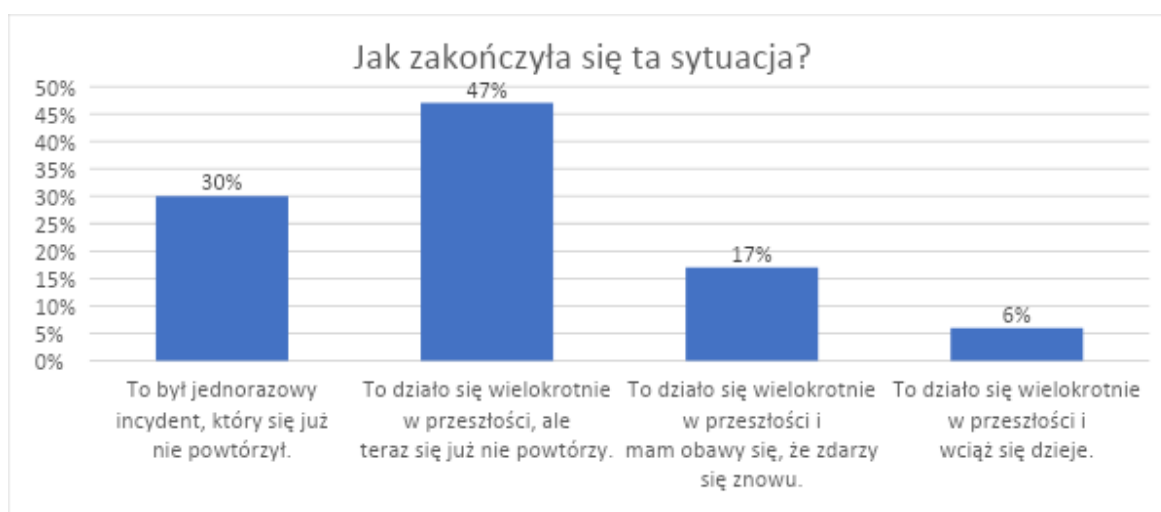
Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Stara Biała koncentruje się na potrzebach i problemach mieszkańców. Wobec czego, w kwestionariuszu badani mieli możliwość udzielenia informacji zwrotnej na temat doświadczanej przemocy w rodzinie. **Wśród badanej grupy osób 25% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny**, a tylko 32% z nich poprosiło o pomoc (policję, rodzinę, bliską osobę, przyjaciół, GOPS, asystenta rodziny, psychoterapeutę).

W dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o **rodzaj doświadczanej przemocy**. Wśród odpowiedzi najczęściej pojawiała się na pierwszym miejscu **przemoc psychiczna (81%)** następnie **fizyczna 31%**, przemoc ekonomiczna (15%) oraz przemoc seksualna (6%).

W związku z twierdzącą odpowiedzią dotyczącą występowania zjawiska przemocy w rodzinie poprosiliśmy również, aby osoby dotknięte tym problemem odpowiedziały na pytanie, jak potoczyła się dalsza sytuacja związana z doświadczoną przez nich przemocą. Otrzymane odpowiedzi prezentuje kolejny wykres. Warto zauważyć, że niemal połowa (47%) badanych doświadczających przemocy przyznała, że doznawali jej wielokrotnie w przeszłości, ale teraz się to nie powtórzy.

W dalszej części ankiety badane były przekonania mieszkańców Stara Biała dotyczące przemocy oraz funkcjonujące w społeczności lokalnej mity.

Łącznie 91% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Warto pamiętać, że spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania

przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Oznacza to, że wyleczenie uzależnienia od alkoholu nie pozwala automatycznie na zakończenie problemu przemocy w rodzinie.

W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Mieszkańcy Gminy Stara Biała raczej nie są skłonni myśleć schematycznie o przemocy w **rodzinie i łącznie 93%⁴ uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Podobnie 95% zgadza się ze stwierdzeniem, że ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.**

Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:

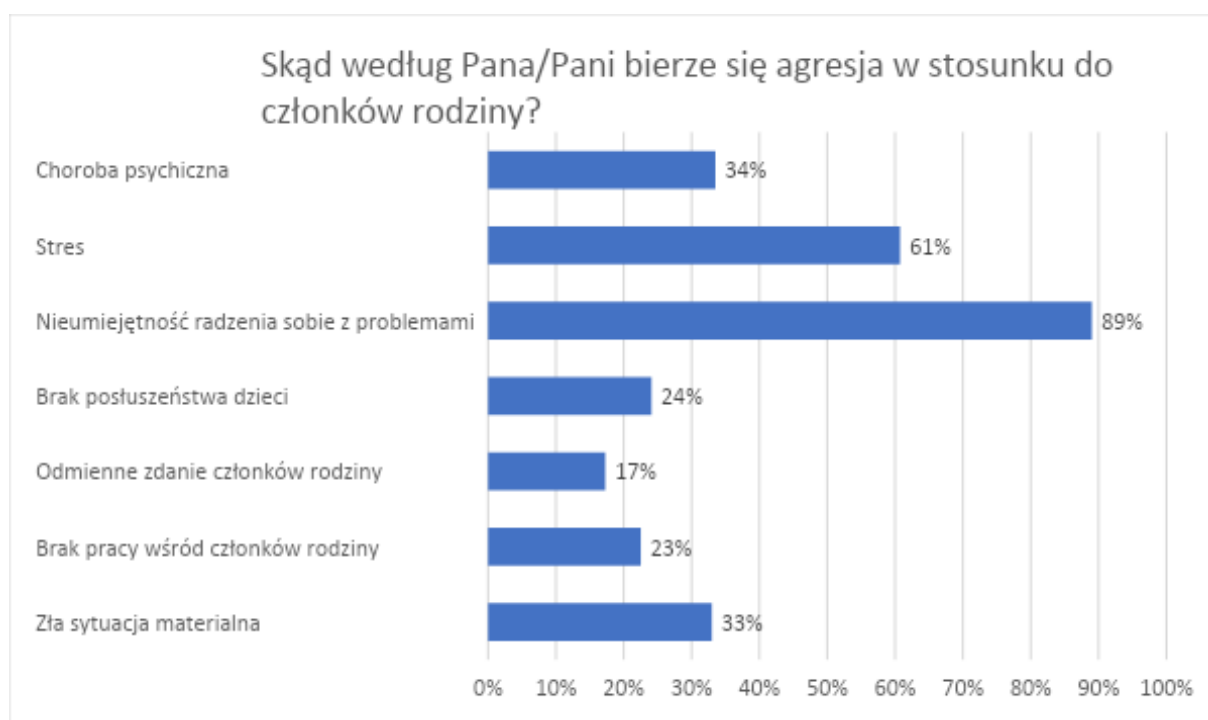
- „Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (97%);
- „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary” (100%);
- „Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy” (86%);
- „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (93%);
- Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (91%).

Twierdzenie	Zdecydowanie prawdziwe	Raczej prawdziwe	Raczej nieprawdziwe	Zdecydowanie nieprawdziwe
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	53%	38%	4%	5%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	1%	6%	25%	68%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	78%	17%	2%	3%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	1%	2%	15%	82%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	0%	0%	8%	92%
Gdyby ofiara naprawdę cierpiała, odeszłaby od sprawcy.	4%	10%	26%	60%
Nie ma czegoś takiego jak gwałt w małżeństwie.	5%	4%	10%	81%

⁴ Suma odpowiedzi: *raczej nieprawdziwe* i *zdecydowanie nieprawdziwe*.

Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	4%	3%	2%	91%
--	----	----	----	-----

Zdaniem mieszkańców Gminy Stara Biała przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (89%), stresie (61%), chorobie psychicznej (34%), złej sytuacji materialnej (33%), braku posłuszeństwa dzieci (24%), braku pracy (23%), różnicy zdań członków rodziny (17%).

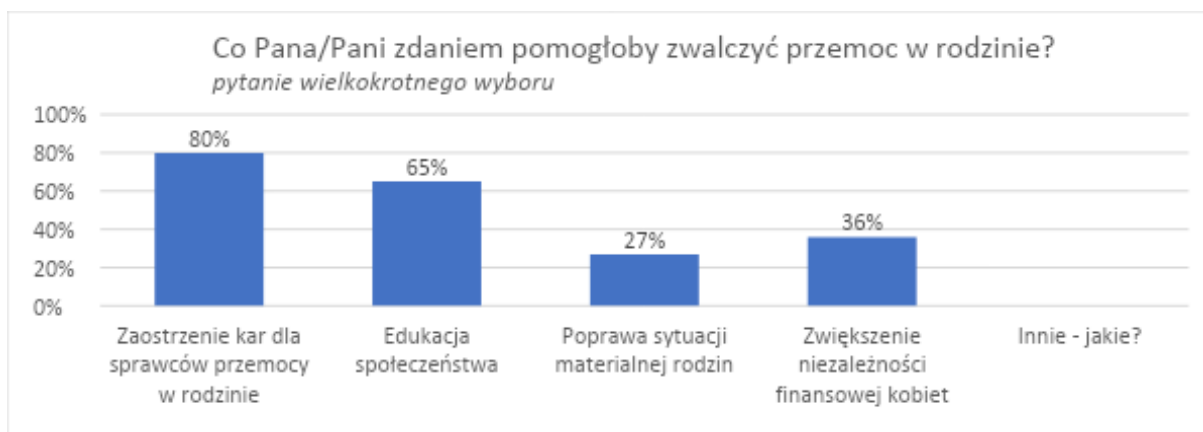
Kolejne pytanie odnosiło się do następującej kwestii: **Jak często Pana/Pani zdaniem w przypadku przemocy w rodzinie zdarza się:**

TWIERDZENIA	<i>Bardzo często</i>	<i>Czasami</i>	<i>Raczej rzadko</i>	<i>Nigdy</i>
Niepodjęcie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia.	17%	28%	42%	13%
Wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą.	42%	40%	13%	5%
Umorzenie sprawy przez prokuraturę.	31%	40%	23%	6%
Złe warunki i procedury przesłuchiwania poszkodowanych.	30%	39%	24%	7%

Orzekanie zbyt łagodnych wyroków.	55%	34%	8%	3%
Długotrwałe dochodzenie i postępowanie sądowe.	64%	27%	6%	3%

45% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 82%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umorzenie spraw przez prokuraturę wskazało 71% badanych. Wykaz odpowiedzi na te i pozostałe tematy obrazuje powyższa tabela.

Jeżeli chodzi o **przeciwdziałanie przemocy w rodzinie**, to mieszkańcy wskazywali, że **najskuteczniejszymi działaniami są**: zaostrenie kar dla sprawców przemocy (80%), edukacja społeczeństwa (65%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (36%) oraz poprawa sytuacji materialnej rodzin (27%).

PRZEKONANIA DOTYCZĄCE WYCHOWANIA DZIECI

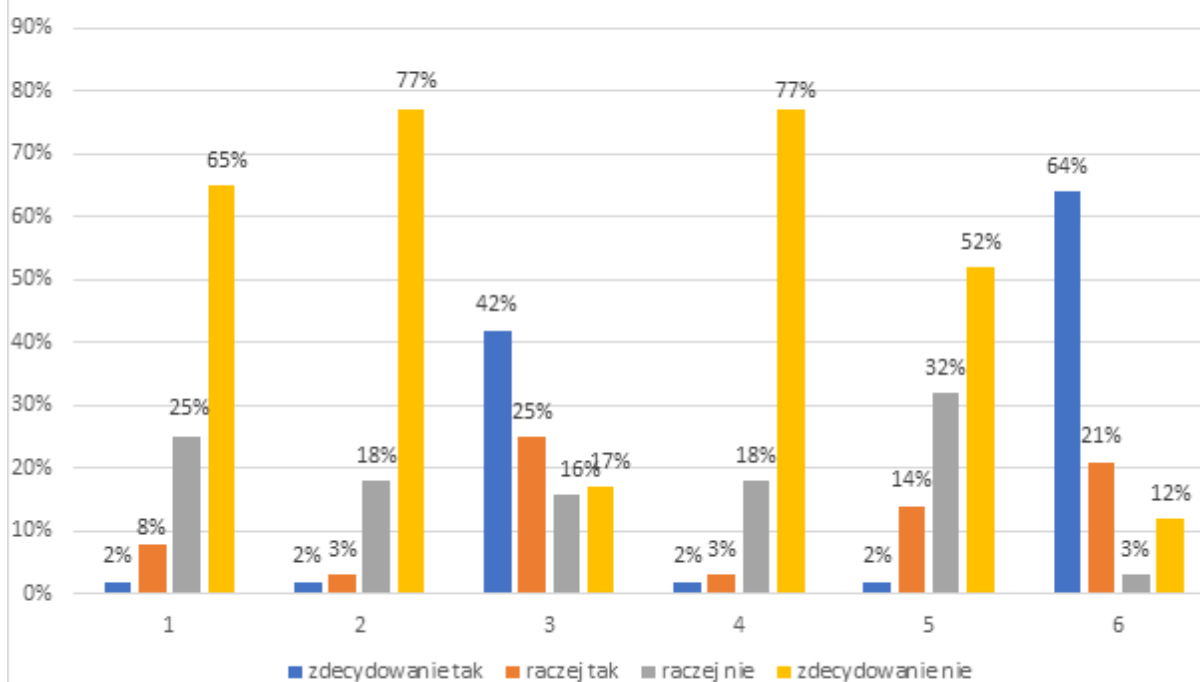
Respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. **Poniższe wartości pozwalają sądzić, że badani nie przejawiają postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla tradycyjnego, tj. konserwatywnego wychowania.**

Stwierdzenie „**Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa**” spotkało się ze stanowczą dezaprobatą – **łącznie 90% mieszkańców nie zgodziło się**

z takim stwierdzeniem. Łącznie 95% badanych zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwalają sobie lepiej radzić w przyszłości. **67% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem.**

Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 95% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą w rodzinie – 84%. Według respondentów bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 85%.

Przekonania dotyczące wychowania

1 - Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa.

2 - Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek.

3 - Stosowanie kar fizycznych powinno być zakazane prawem.

4 - Kary fizyczne hartują dziecko i pozwalają mu lepiej radzić sobie w przyszłości.

5 - Łagodne kary fizyczne nie są przemocą w rodzinie

6 - Bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców

PROBLEMATYKA PRZEMOCY W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

METODOLOGIA

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej. Użycie tej metody pozwala na efektywne badanie postaw uczniów. Forma ankiety internetowej jest dla dzieci i młodzieży atrakcyjna oraz pozwala upewnić się, że na wszystkie pytania została udzielona odpowiedź.

CEL BADANIA I CHARAKTERYSTYKA GRUPY BADAWCZEJ

Podstawowym celem przeprowadzonych badań była analiza zjawiska przemocy w środowisku szkolnym jak i domowym uczniów, a także postaw i przekonań badanych wobec różnych form przemocy.

W badaniu wzięli uczniowie w przedziale wiekowym klasy 4 – 8 ze Szkół Podstawowych Gminy Stara Biała.

Liczebność badanej grupy

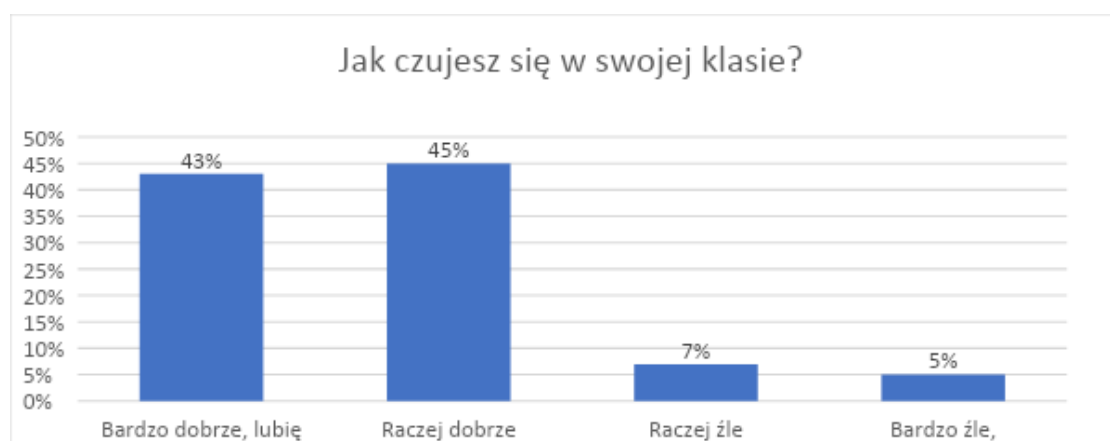
Szkoły Podstawowe - uczniowie klas 4-8	352
--	-----

WYNIKI

PRZEMOC RÓWIEŚNICZA

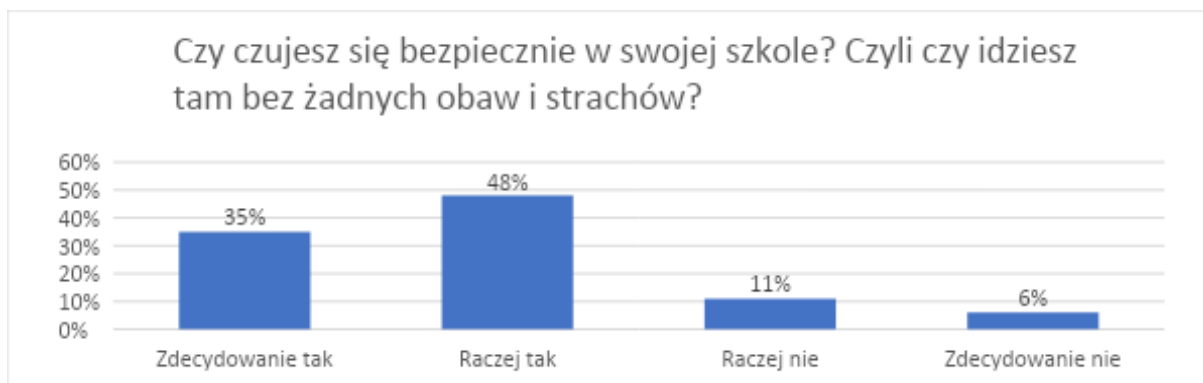
Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w szkole pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

W pierwszej kolejności uczniowie zostali zapytani o to, jak czują się w swojej klasie. **Wyniki są zadowalające, uczniowie w przeważającej części czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze: 88%**⁵. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że 12% uczniów przeciwnie określa swoje odczucia.

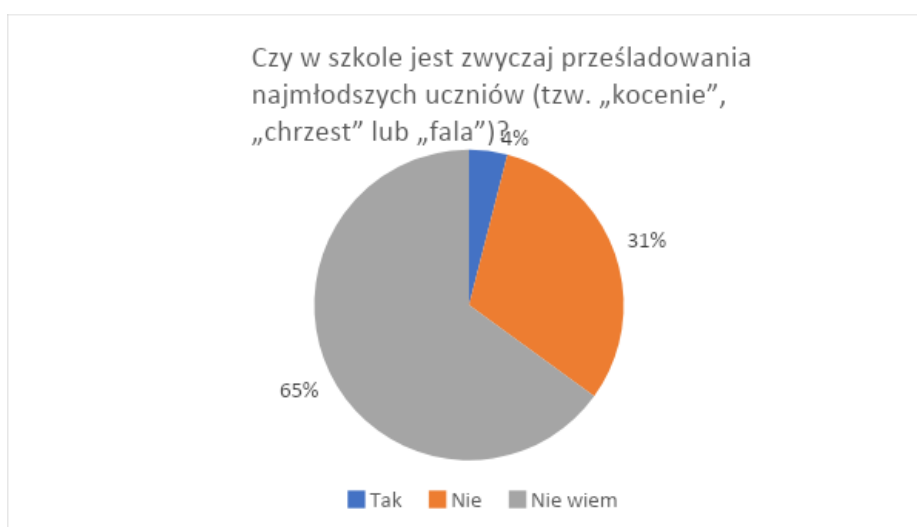

Następnie zapytaliśmy uczniów czy czują się bezpiecznie w swojej szkole. Co ważne i wartościowe - zdecydowana większość uczniów odpowiedziała twierdząco (83%). Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 17% ankietowanych uczniów.

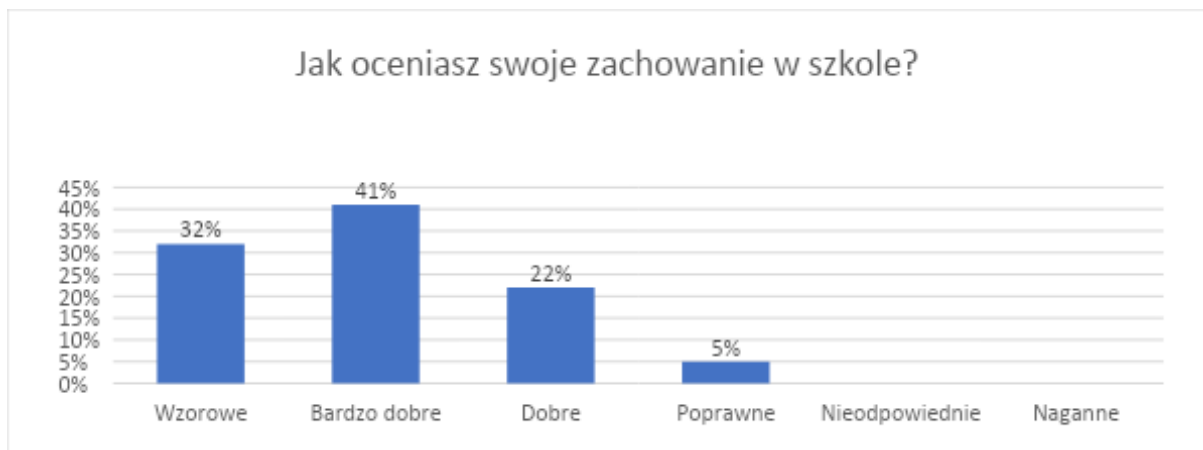
⁵ Zsumowane wyniki odpowiedzi: *bardzo dobrze, lubię swoją klasę i raczej dobrze.*

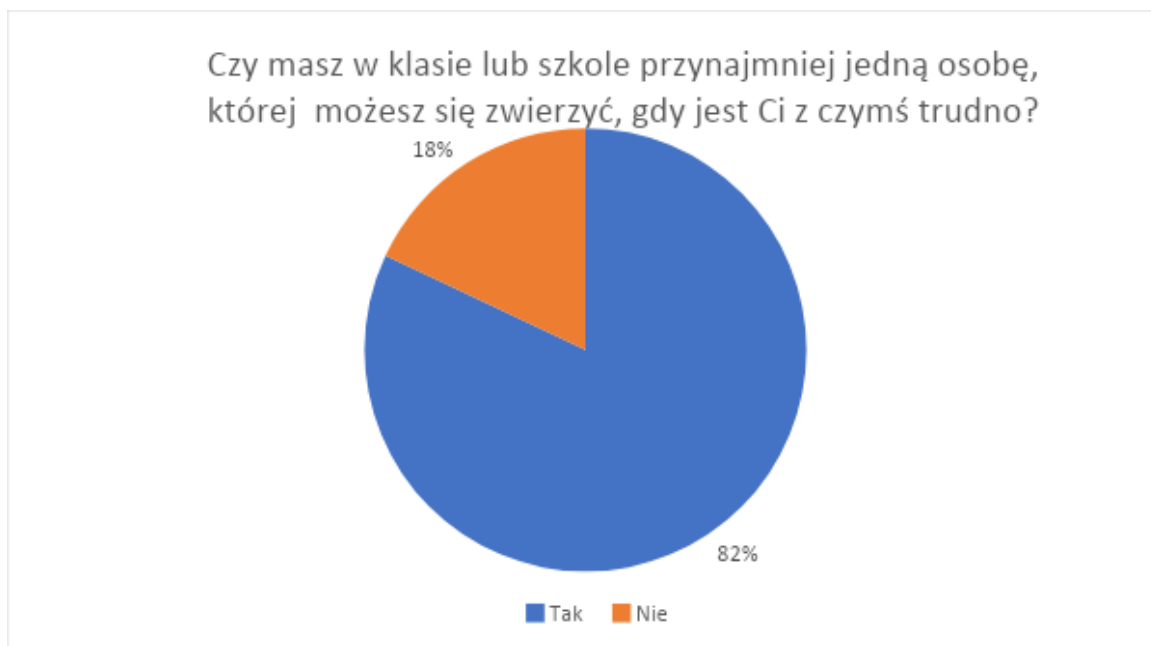
Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie czy są w szkole uczniowie, których się obawiają. **27% uczniów szkół podstawowych z Gminy Stara Biała przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.** Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nierozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów – przyznaje to 4% badanych.

Poprosiliśmy uczniów o dokonanie subiektywnej oceny swojego zachowania w szkole. 41% badanych wskazało, że ich zachowanie jest bardzo dobre, a 32% określiło je jako wzorowe. 22% uważa, że zachowuje się w szkole dobrze. Natomiast 5% z badanej grupy wskazało na zachowanie poprawne.

Za pozytywne można uznać, że 82% uczniów ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia.

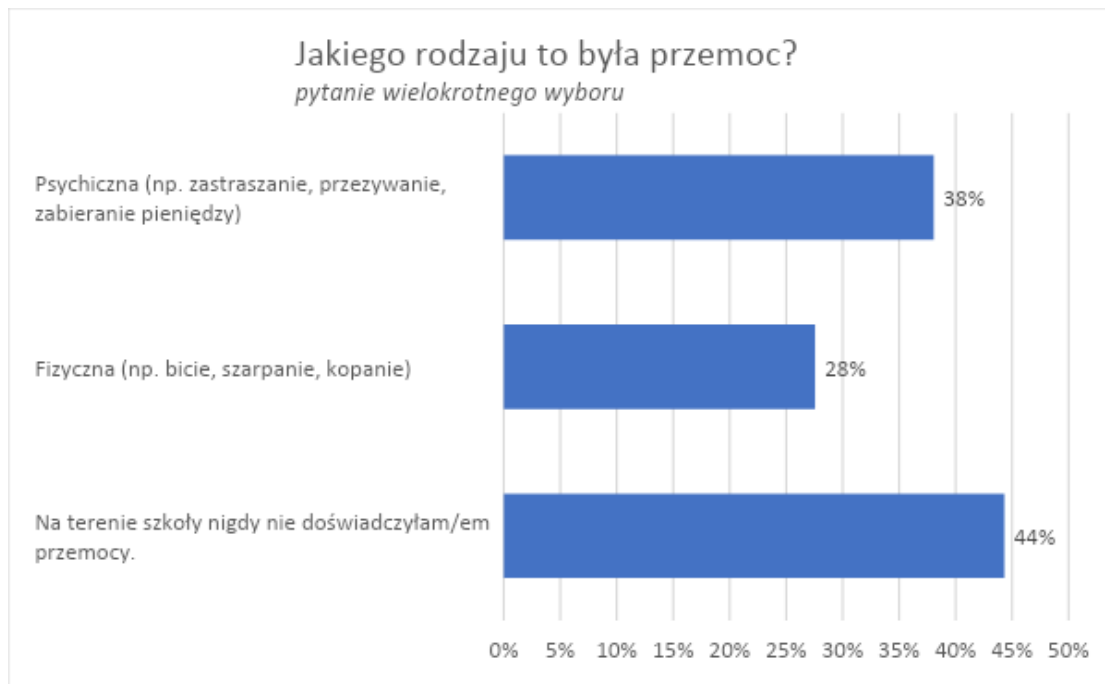
W poniższej tabeli zawarto szczegółowy rozkład odpowiedzi uczniów dotyczący ich opinii na temat częstotliwości występowania w szkołach do których uczęszczają różnych zachowań i sytuacji będących przejawem przemocy rówieśniczej. Można zauważyć, że w opinii uczniów najczęściej – bo codziennie i kilka razy w tygodniu – dochodzi do: obgadywania, wyśmiewania oraz unikania/ignorowania a nawet wykluczania z grupy.

Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy (84%) niż dziewczyny (16%).

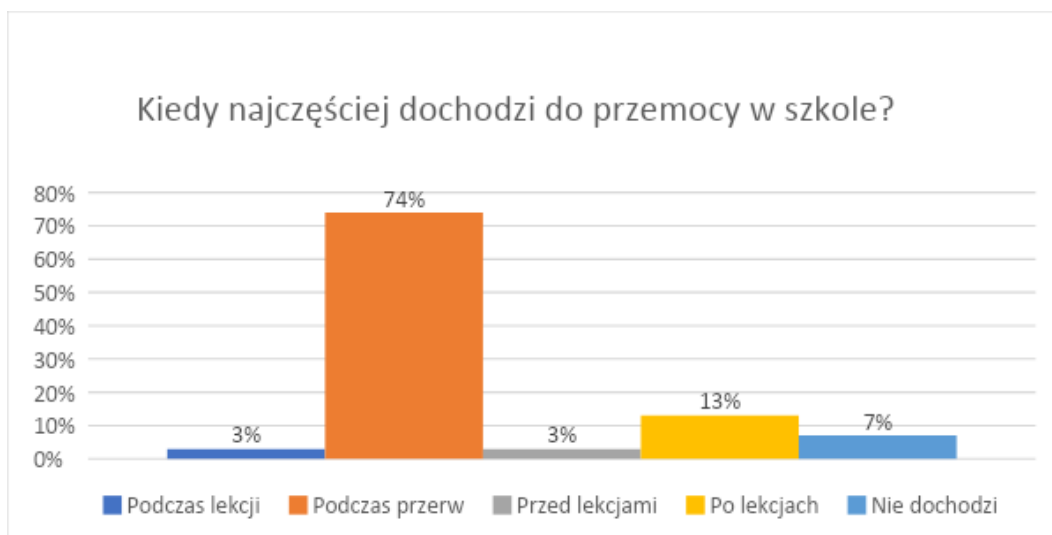
Jak często poniższe sytuacje zdarzają się w Twojej szkole?					
	Codziennie	Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu	Kilka razy w roku	Nigdy
<i>Wyśmiewanie kogoś, przezywanie</i>	22%	30%	17%	17%	14%
<i>Obgadywanie za plecami</i>	27%	24%	17%	14%	18%
<i>Unikanie, ignorowanie, wykluczanie z grupy</i>	15%	17%	18%	19%	31%
<i>Grożenie komuś, szantażowanie</i>	4%	6%	12%	17%	61%
<i>Kopanie, bicie</i>	9%	11%	14%	26%	40%
<i>Zabieranie pieniędzy lub rzeczy</i>	1%	5%	8%	21%	65%
<i>Wandalizm – niszczenie rzeczy uczniów lub rzeczy należących do szkoły</i>	6%	5%	10%	31%	48%

W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy. **Spora część uczniów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy doświadczanej ze strony innych uczniów (39%),** jednak pozostałe 61% przyznało, że w szkole doświadczało lub doświadcza przemocy rówieśniczej. **Uczniowie też deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej niż fizycznej.**

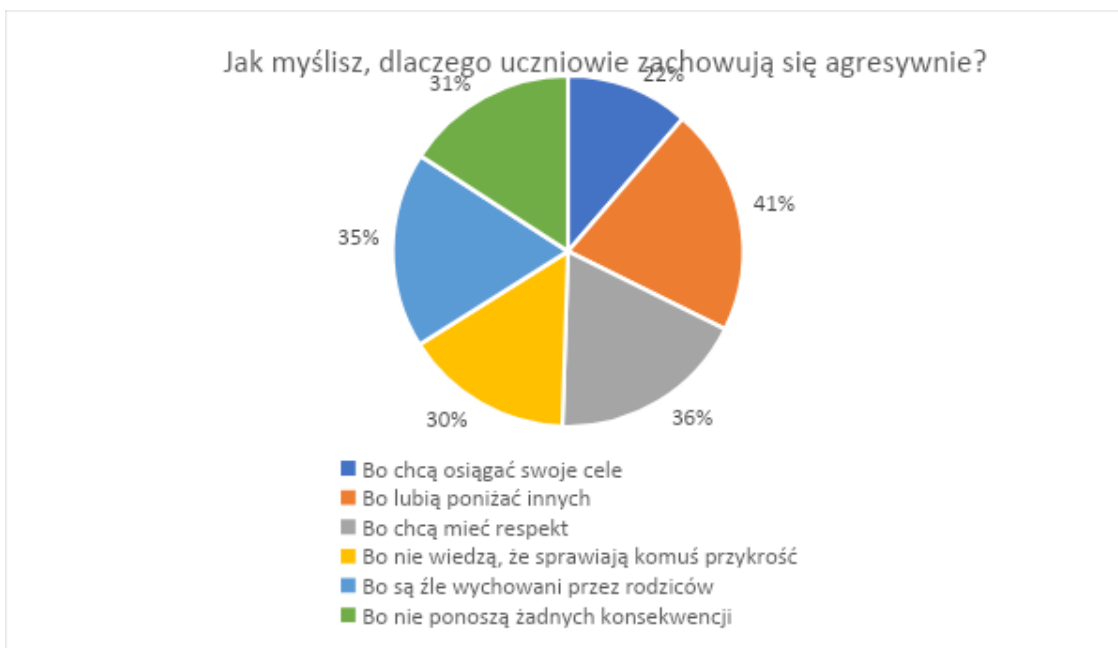

Okazuje się, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw – tego zdania jest 74% badanych uczniów. 13% badanych uczniów doświadcza przemocy po lekcjach.

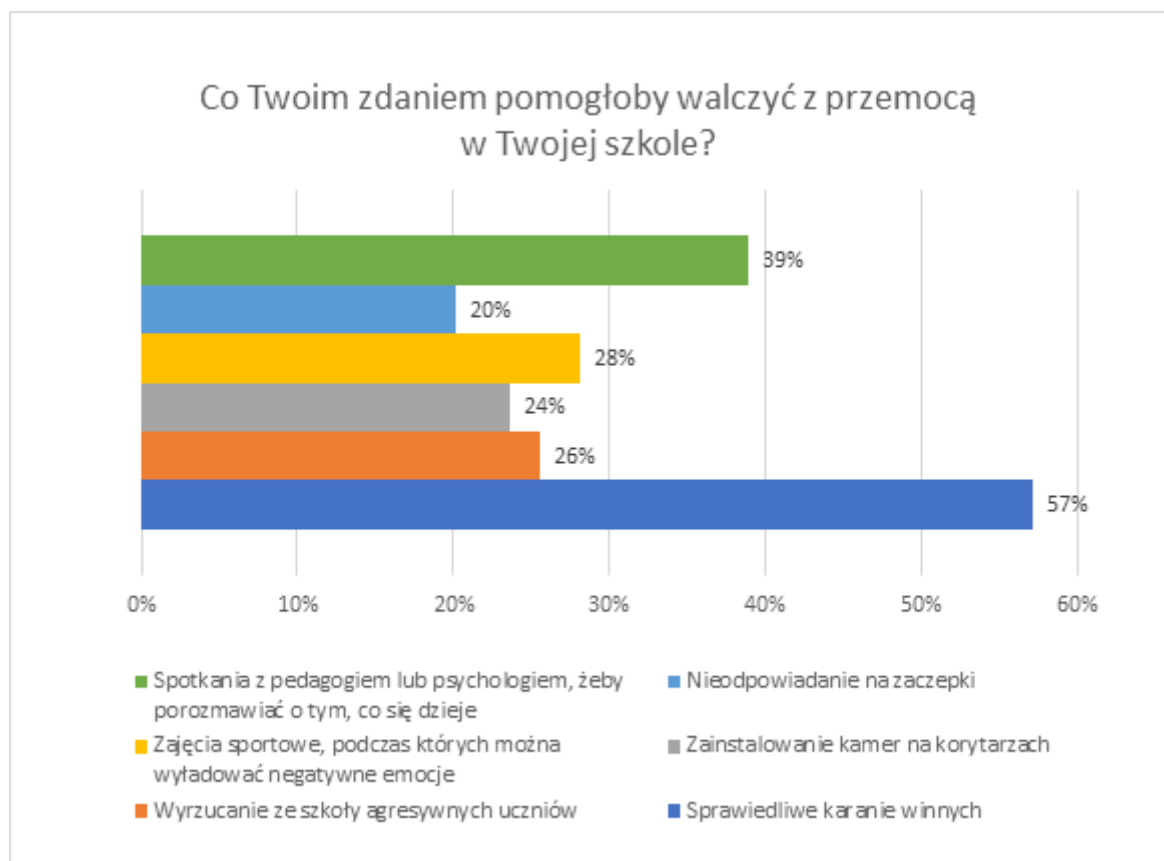
Uczniów zapytano również o to, jakie są ich zdaniem powody tego, że rówieśnicy zachowują się agresywnie. Poniższy wykres ilustruje, że wskazania uczniów rozłożyły się równomiernie względem wszystkich zaproponowanych przyczyn, jednak jedna wysuwa się zdecydowanie na prowadzenie – 41% ponieważ lubią poniżać innych.

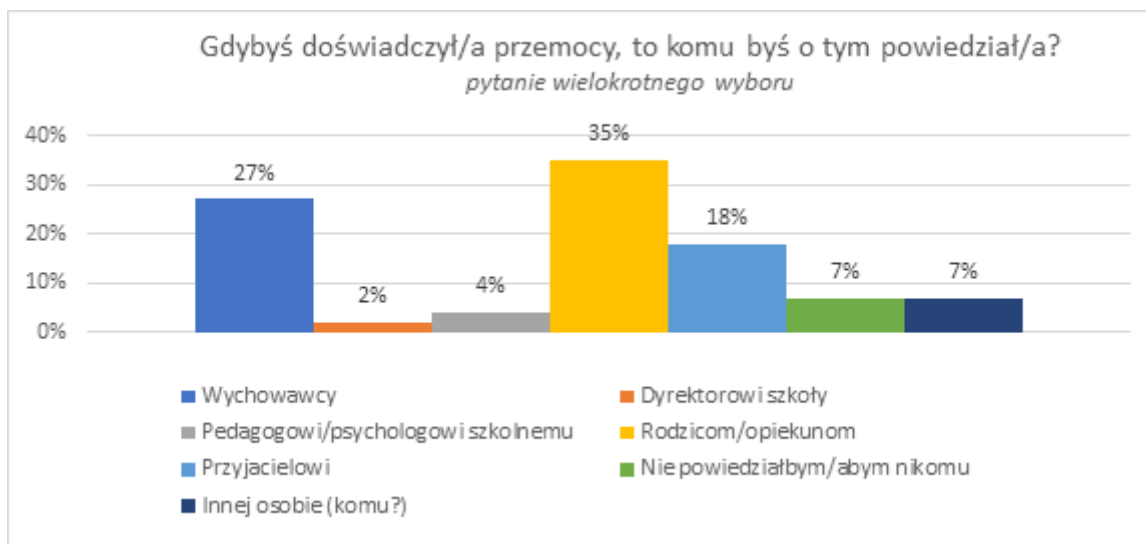
Poniżej prezentowane są odpowiedzi uczniów na temat reakcji ich rówieśników na sytuację, kiedy staliby się oni świadkami bójki na szkolnym korytarzu. Niepokojące, jest, że spora część ankietowanych zadeklarowała przyglądanie się bójce, dopingowanie i nagrywanie zdarzenia telefonem (40%). Zaistniałą sytuację zgłosiliby nauczycielowi 33% badanych uczniów.

Okazuje się, że 57% uczniów jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. 39% respondentów twierdzi, że można byłoby to rozwiązać poprzez spotkania z psychologiem lub pedagogiem. Z kolei w opinii 28% pomogłyby zajęcia sportowe, podczas których można wyładować emocje.

W ostatnim pytaniu dotyczącym kwestii przemocy w szkole – zapytaliśmy uczniów komu by zaufali, gdyby stali się ofiarą tego zjawiska. Na pierwszym miejscu pojawili się rodzice/opiekunowie (35%) a na drugim miejscu wychowawcy (27%). Nie należy przejść obojętnie obok tego, że 7% ankietowanych stwierdziło, że nie powiedziałyby o takiej sytuacji nikomu.

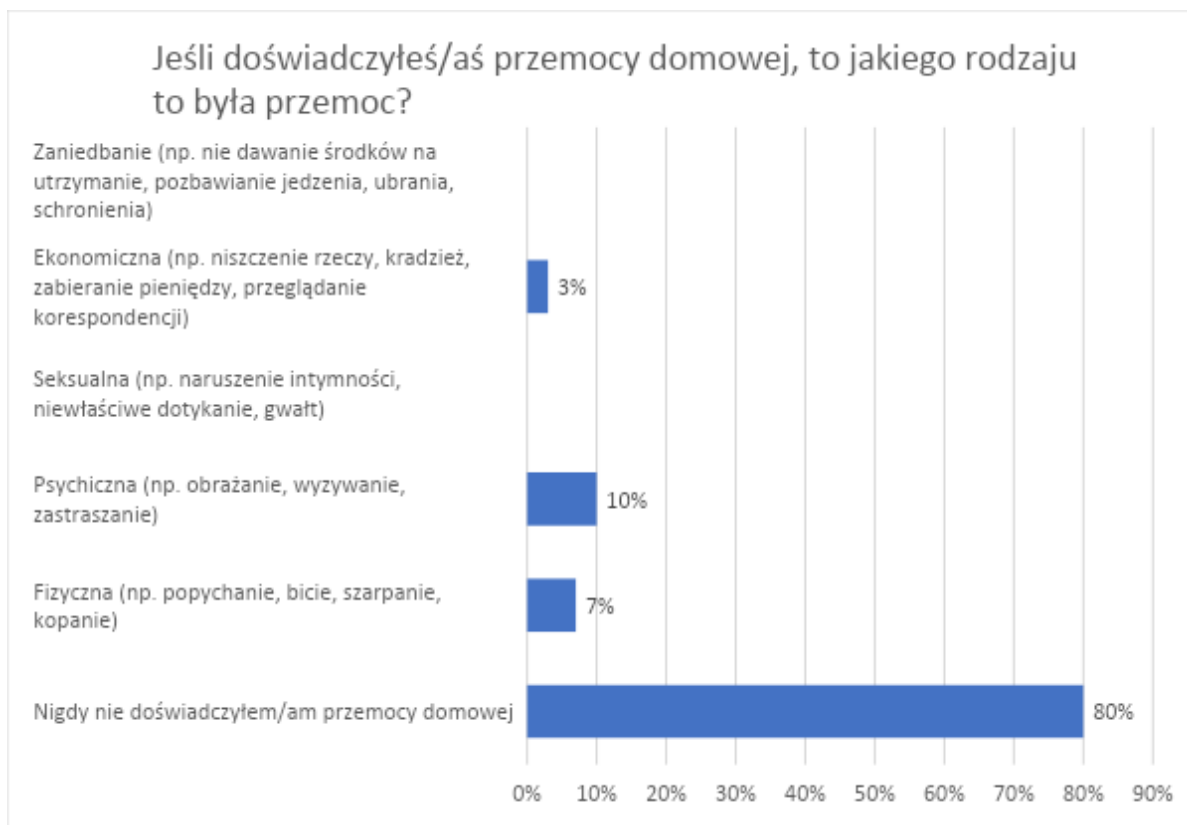

PRZEMOC DOMOWA

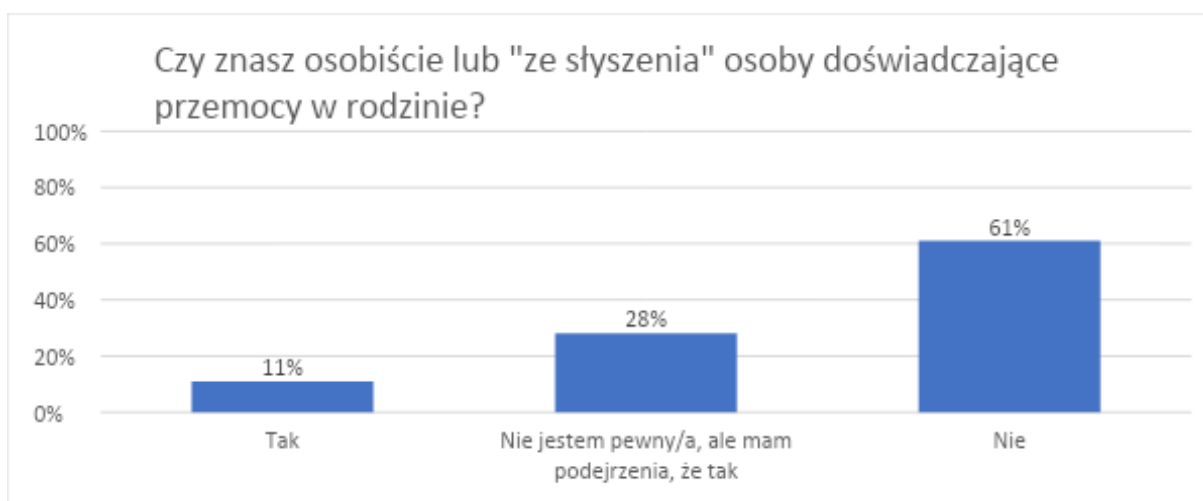
Zapytaliśmy również uczniów szkół podstawowych Gminy Stara Biała o doświadczenie przemocy w domu oraz poczucia bezpieczeństwa. Rozkład odpowiedzi wskazuje, że 14% badanych uczniów doświadcza lub doświadczało przemocy w rodzinie, a 3% uczniów nie czuje się w swoim domu bezpiecznie.

W kwestii rodzaju przemocy doświadczanej przez uczniów w swoich domach najczęściej wskazywali oni na doświadczanie przemocy psychicznej (10%) oraz fizycznej (7%).

Młodym mieszkańcom Gminy Stara Biała zadaliśmy takie samo pytanie jak dorosłym, dotyczące osób z otoczenia doświadczających przemocy w rodzinie. **11% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 28% nie ma pewności, lecz podejrzewa, że zna osoby, które mogą doświadczać tej formy przemocy.**

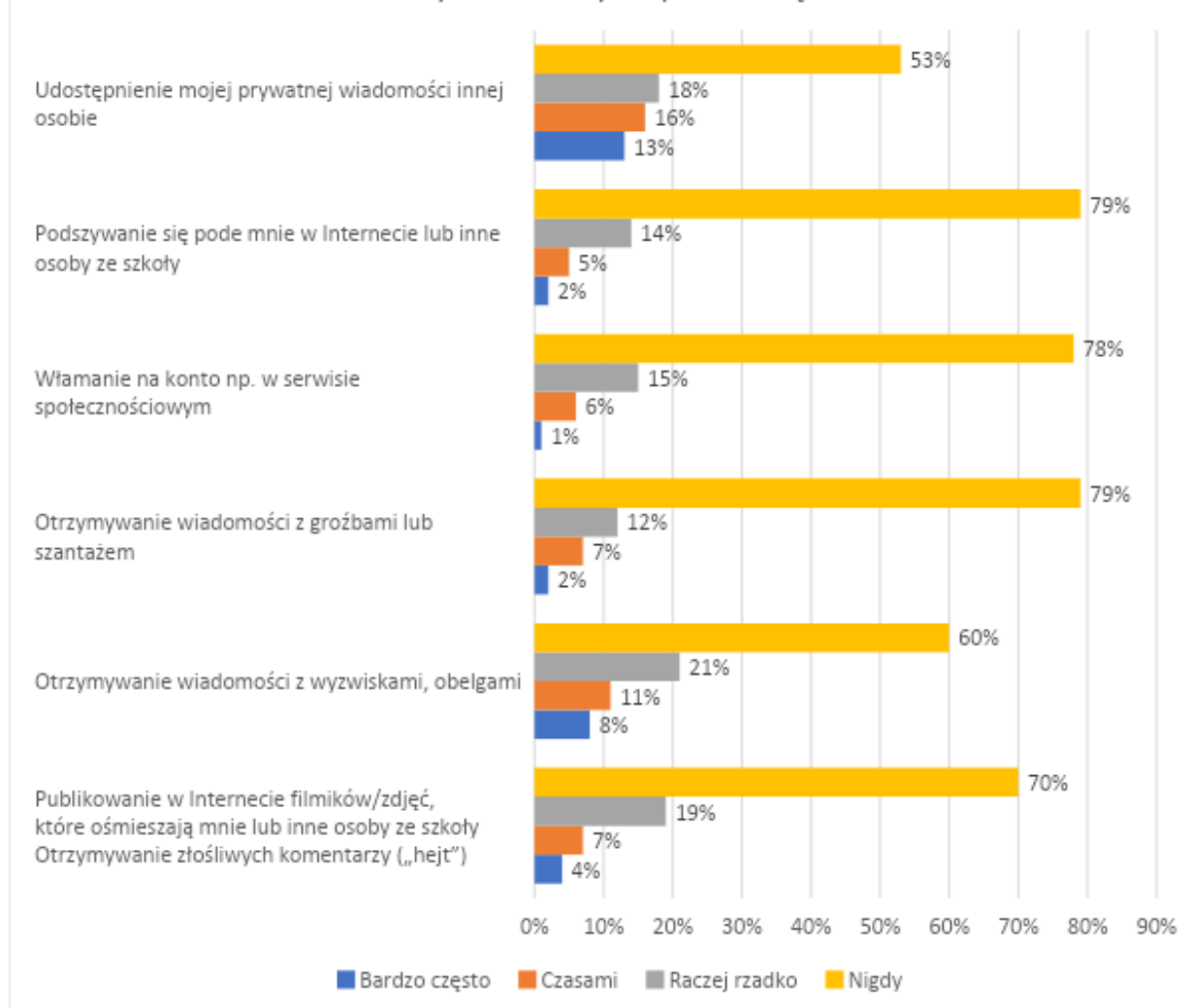
Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom Gminy Stara Biała nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

Łącznie 30% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (40%) oraz często ich prywatna wiadomość była udostępniana innej osobie (47%).

Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

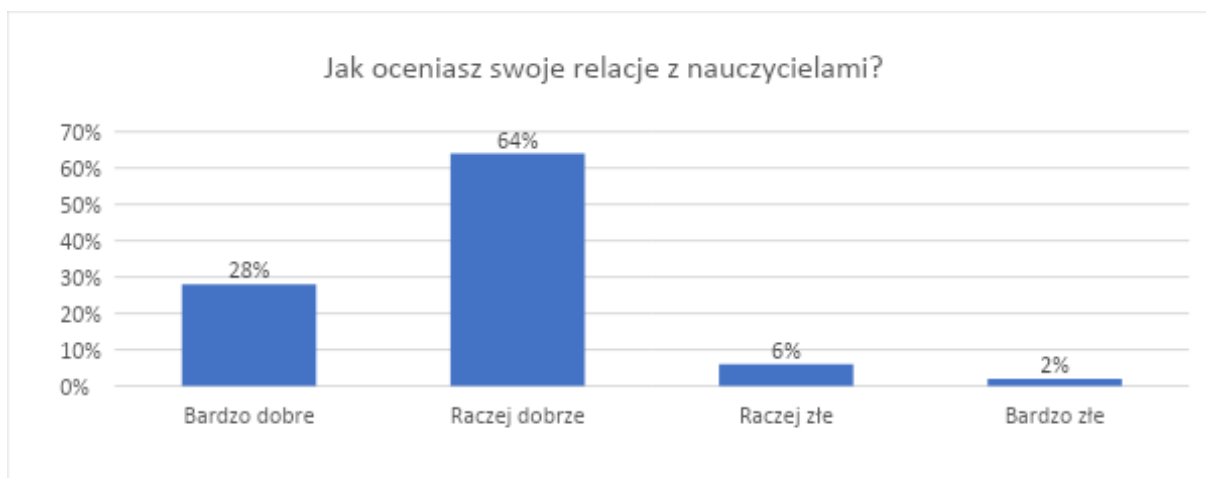
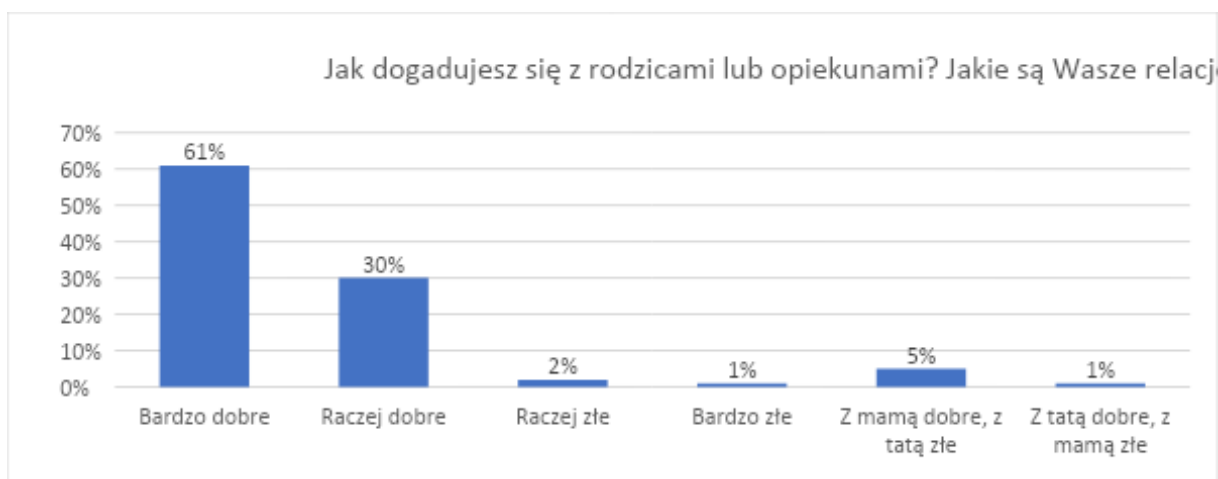
Styczeń z cyberprzemocą

RELACJE Z OSOBAMI DOROSŁYMI – RODZICE, NAUCZYCIELE

Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, które stanowią dla nich oparcie i źródło wiedzy. **Większość uczniów (91%) szkół podstawowych z Gminy Stara Biała deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami.** Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – **92% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.**

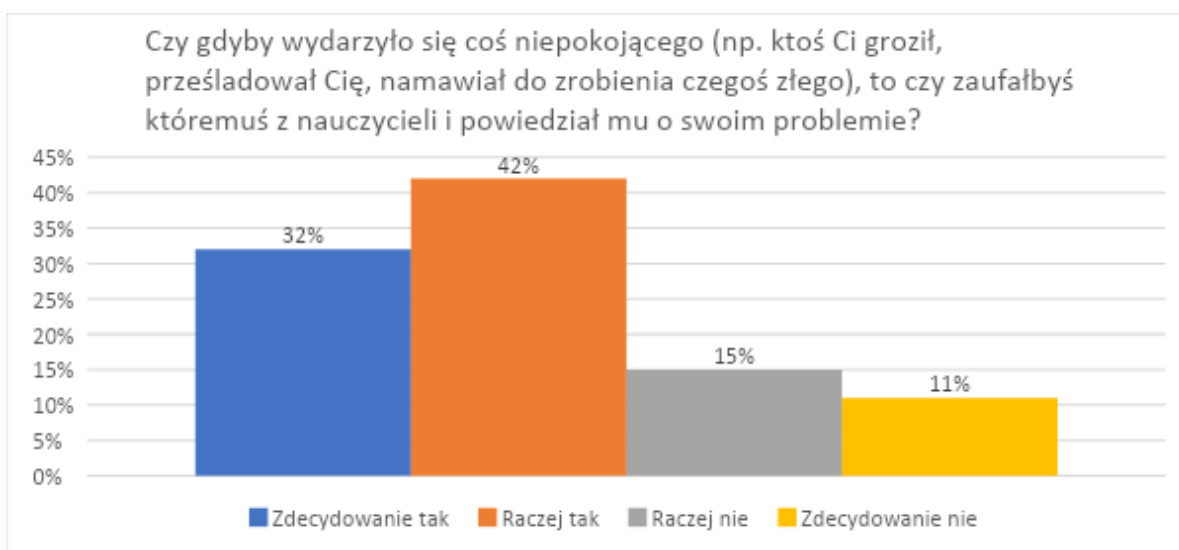
Dobre relacje z rodzicami uczniów to niewątpliwie zasób chroniący, który może zostać wykorzystany w planowaniu oddziaływań profilaktycznych poprzez tworzenie sojuszu rodzic – nauczyciel w przeciwdziałaniu uzależnieniom m.in. poprzez uzupełniającą się edukację dotyczącą zagrożeń, a także kształtowanie konstruktywnych postaw i budowanie sieci wsparcia.

Równie obiecujące są wyniki dotyczące poziomu zaufania do rodzica/opiekuna w wypadku przeżywania poważnego problemu. **Łącznie 84% uczniów Szkół Podstawowych w Gminie Stara Biała chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami.**

Następnie zadaliśmy uczniom podobne pytanie, z tym, że tym razem grupą dorosłych, co do których uczniowie mieli się ustosunkować w kontekście **odczuwanego poziomu zaufania**, byli **nauczyciele**. Dzieci i młodzież rzadziej po radę czy pomoc zgłosiliby się do nauczyciela niż do rodzica. **Nadal jednak wyniki uzyskane w tej kwestii można uznać za relatywnie satysfakcjonujące: łącznie 74% uczniów obdarzyłoby zaufaniem pedagogów.**

PODSUMOWANIE

Dorośli mieszkańcy Gminy Stara Biała

- Według ankietowanych zjawisko przemocy w rodzinie w Gminie Stara Biała jest częste w opinii 15% dorosłych mieszkańców.
- Wyniki badań wskazują, że 17% respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, a 21% podejrzewa, że do tego może dochodzić.
- Dodatkowo 25% respondentów deklaruje, że doświadczyło przemocy ze strony członka swojej rodziny, a 32% z nich poprosiło o pomoc (policję, opiekę społeczną etc.).
- W kwestii rodzajów doświadczanej przemocy 81% wskazało na przemoc psychiczną, 31% na fizyczną; 15% doświadczało przemocy ekonomicznej a 6% przemocy seksualnej.
- Zdaniem mieszkańców Gminy Stara Biała przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (89%), stresie (61%), chorobie psychicznej (34%), złej sytuacji materialnej (33%), braku posłuszeństwa dzieci (24%), braku pracy (23%), różnicy zdań członków rodziny (17%).
- W kwestii możliwych rozwiązań ograniczających przemoc w rodzinie mieszkańcy Gminy wskazują na: zaostrzenie kar dla sprawców przemocy (80%), edukację społeczeństwa (65%), zwiększenie niezależności finansowej kobiet (36%) oraz poprawę sytuacji materialnej rodzin (27%).
- Mieszkańcy Gminy Stara Biała nie myślą schematycznie o przemocy i zdają sobie sprawę z najczęstszych przyczyn jej występowania, a także z konieczności reagowania na przypadki podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie.
- W kwestii przypadków przemocy w rodzinie 45% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Przeważająca większość respondentów (łącznie 82%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 71% badanych.

Zalecane działania pogłębiające wiedzę z zakresu przemocy:

- szkolenia i warsztaty dla rodziców,
- szkolenia dla pracowników GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego, superwizja dla członków zespołu,
- spotkania otwarte dla mieszkańców Gminy Stara Biała,
- kampania informacyjna w postaci plakatów i ulotek.

Dzieci i młodzież szkolna

- Uczniowie większości (88%) deklarują, że czują się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze. Nie należy jednak bagatelizować faktu, że 12% uczniów przeciwne określa swoje odczucia tzn. nie czują się w szkole dobrze.
- Co więcej, zdecydowana większość uczniów czuje się w szkole bezpiecznie (83%). Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 17% ankietowanych uczniów.
- 27% uczniów szkół podstawowych z Gminy Stara Biała przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nierozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów – przyznaje to 4% badanych.
- Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach problem przemocy rówieśniczej jest jednak zauważalny. 61% badanych przyznało, że w szkole doświadcza lub doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Uczniowie też deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej niż fizycznej.
- Odpowiedzi wskazują, że do aktów przemocy w szkole dochodzi zdecydowanie najczęściej w trakcie przerw – tego zdania jest 74% badanych uczniów. 13% badanych uczniów doświadcza przemocy po lekcjach.
- W opinii uczniów najczęściej – bo codziennie i kilka razy w tygodniu – dochodzi w szkole do: obgadywania, wyśmiewania oraz unikania/ignorowania a nawet wykluczania z grupy. Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy (84%) niż dziewczyny (16%).
- Respondenci powodów agresywnego zachowania uczniów upatrują kolejno w: ponieważ rówieśnicy lubią poniżać innych (41%), chcą mieć respekt (36%), są źle wychowani przez rodziców (35%), ponieważ nie ponoszą żadnych konsekwencji (31%), braku świadomości, iż sprawiają komuś przykrość (30%) oraz chcą osiągać swoje cele (22%).
- Według badanych ich rówieśnicy w sytuacji, kiedy staliby się świadkami bójki na szkolnym korytarzu szkolnym zareagowaliby w następujący sposób - przyglądaliby się bójce, dopingowali i nagrywali zdarzenia telefonem (40%), zgłosiliby sytuację nauczycielowi (33%), staraliby się rozdzielić bijących (16%) oraz udawaliby, że nic nie widzą (11%).
- 57% uczniów jest zdania, że problem przemocy w szkole można rozwiązać poprzez sprawiedliwe karanie winnych. 39% respondentów twierdzi, że można byłoby to rozwiązać poprzez spotkania z psychologiem lub pedagogiem. Z kolei w opinii 28% pomogłyby zajęcia sportowe, podczas których można wyładować emocje.
- W kwestii zaufania w sytuacji, gdyby uczniowie stali się ofiarą przemocy uczniowie wskazywali na osoby z którymi by o tym porozmawiali. Na pierwszym miejscu pojawili

się rodzice/opiekunowie (35%) a na drugim miejscu wychowawcy (27%). Nie należy przejść obojętnie obok tego, że 7% ankietowanych stwierdziło, że nie powiedziałyby o takiej sytuacji nikomu

- 82% badanej grupy deklaruje, że ma w szkole bliską osobę, której może się zwierzyć, jeśli będzie miało przykre doświadczenia bądź porozmawiać z nią o przeżywanym problemie.
- 97% badanych deklaruje, że czuje się w swoim domu bezpiecznie, a 14% uczniów szkół w Gminie Stara Biała doświadczyło kiedykolwiek przemocy domowej (głównie przemocy psychicznej i fizycznej).
- 11% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 28% nie ma pewności, lecz podejrzewa, że zna osoby, które mogą doświadczać tej formy przemocy.
- W odniesieniu do cyberprzemocy – łącznie 30% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez „hejtowaniem”. Uczniowie również często byli odbiorcami obraźliwych wiadomości z obelgami i wyzwiskami (40%), a także byli ofiarami udostępniania osobom trzecim ich prywatnej wiadomości (47%).
- Większość uczniów (91%) szkół podstawowych z Gminy Stara Biała deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami. Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – 92% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre.
- Łącznie 84% uczniów Szkół Podstawowych w Gminie Stara Biała chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami. Dzieci i młodzież rzadziej po poradę czy pomoc zgłosiliby się do nauczyciela niż do rodzica. Nadal jednak wyniki uzyskane w tej kwestii można uznać za relatywnie satysfakcjonujące: łącznie 74% uczniów obdarzyłoby zaufaniem pedagogów.

Zalecane działania w grupie młodzieży i uczniów:

- Warsztaty, spotkania i programy dla uczniów dotyczące: przemocy, cyberprzemocy, komunikacji i radzenia sobie z emocjami, podczas których: uczniowie poznają definicję agresji, różnorodne jej rodzaje oraz sposoby wyrażania. Opracują własne sposoby pokonania problemu przemocy oraz zjawisk jej towarzyszących. Dzięki ciekawym, dostosowanym do wieku i możliwości poznawczych metodom pracy uświadomią sobie szkodliwość stosowania przemocy, propagując alternatywne sposoby radzenia sobie z negatywnymi emocjami.